«Ташкенткабель» заводи прокат цехининг вальцовшиги Я. Я. Воронцов биринчилар қаторида КПСС XXIV съезди шарафига меҳнат вахтасига турди. Смена топшириқларини 130—140 процентга етказиб бажараётган коммунистик меҳнат зарбдори Я. Воронцов шахсий беш йиллик планини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган.

В. Сиротқин ва И. Глауберзон фотоси.

КПСС XXIV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ!

ТОШКЕНТ МЕҲНАТКАШЛАРИ БЕШ ЙИЛЛИК ДИРЕКТИВАЛАРИ ЛОЙИҲАСИНИ ҚИЗҒИН МАЪҚУЛЛАМОҚДАЛАР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
25 ФЕВРАЛЬ 1971 Й
ПАЙШАНБА
№ 47 (1422).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЭРТАНГИ КУНГА БОҚИБ

✱ ПАРТИЯ ПЛАНЛАРИ—ХАЛҚ ПЛАНЛАРИ

✱ УЛКАН АҲАМИЯТГА ЭГА БЎЛГАН ҲУЖЖАТ

Тошкент меҳнаткашлари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини кенг муҳокама қилмоқдалар. Уни ҳар бир коммунист, ҳар бир меҳнаткаш қалбига етказиш—пойтахт партия ташкилотларининг муҳим ишидир.

Кеча Тошкентда район партия комитетларининг бўлиб ўтган Пленумлари КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини муҳокама қилиш юзасидан пойтахт район партия ташкилотлари ишининг сиёсий ва ташкилий масалаларига бағишланди.

Чилонзор районида муҳокама қилинган масала юзасидан Ўзбекистон КП район комитетининг биринчи секретари О. С. Соқиев доклад қилди. Районнинг келгуси истиқболлари янада порлоқ. Янги беш йилликда район экономикаси анча мустаҳкамланади ва ўсади. 1975 йилга келиб, ўтган беш йилликнинг охирги йили билан таққослаганда, ишлаб чиқариш корхоналари комбинати тайёрлаётган маҳсулотларнинг ҳажми 2,5 бараварга ошади, пластмасса буюмлари заводи қуввати ҳозирги мавжуд қувватнинг деярли ярмига кўпаяди. Ремонт-механика, 8-темир-бетон буюмлари заводларида ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг ҳажми ўсиши белгиланган. Етти саноат корхонаси қурилади ва реконструкция қилинади.

Районнинг меҳнат солномасига қурувчилар ҳам ёрқин саҳифалар битишади. 173 минг квадрат метр уй-жой майдони, бешта мактаб, ўн еттита мактабгача бўлган муассасалар, поликлиника, олтита аптека, учта кинотеатр, иккита кутубхона, 730 ўринли савдо корхонаси, 11 та маиший ва коммунал хўжалиги объектлари фойдаланишга топширилади.

Жамоат транспорти, телефон алоқаси, сув таъминоти, канализация, газлаштириш ва электрлаштириш, иссиқлик билан таъминлаш, районни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришни ривожлантириш ва яхшилашга ҳам катта эътибор берилади.

Пленумда сўзга чиққан пластмасса буюмлари заводи электр-монтажчиси Б. П. Рябов, 153-қурилиш трестининг бошқарувчиси Н. Ф. Клеблеев, таксомотор ташиш ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари К. В. Люцко, «Главташкентстрой» транспорт бошқармасининг бошлиғи С. П. Василенко ва бошқа ўртоқлар нутқларида ўз коллективларининг тўққизинчи беш йилликнинг улкан планларини бажаришга қатъий бел боғлаганликларини изҳор қилдилар.

Пленум қатнашчилари зўр кўтаринки руҳ билан янги беш йиллик плани бўйича КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини маъқуладилар ва ана шу тарихий ҳужжатни пропаганда қилиш ҳамда муҳокама этиш юзасидан белгиланган тадбирларни тасдиқладилар.

Фрунзе, Киров, Собир Раҳимов ва Октябрь районлари Пленумларида ҳам Директива лойиҳалари қизғин маъқулланди ва у пойтахт меҳнаткашларининг амалий иш программаси сифатида қабул қилинди.

БУГУН

Ленин ва Ҳамза районларининг коммунистлари ўз Пленумларида Директива лойиҳаларини муҳокама қиладилар.

МАҲОРАТ КЎРИГИ

Республикадаги барча бадиий ҳаваскорлик коллективлари жонажон партиямизнинг XXIV съездига қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар. Март ойида Тошкентда партия съездига бағишлаб бир неча кўриклар ўтказилади.

БУГУН

республика бадиий ҳаваскорлик уйида ана шу кўрикларни ўтказишга доир қатор тадбирлар ишлаб чиқилди. «Узсовпроф» ва республика театр жамияти ташаббуси билан ўтказиладиган бу кўрикларда халқ театрлари коллективлари, агит бригадалар, эстрада коллективлари, турли хил ансамбллар қатнашадилар. Кўриклар Гагарин номли тўқимачилар маданият саройида ва Округ офицерлар уйида ўтказилади.

Бу кўрикларда Чкалов номли авиация заводи, «Звезда Востока» клубининг драматик коллективи, тўқимачилар маданият саройининг халқ театри, политехника институтининг миниатюралар театри, пойабзалчилар маданият саройининг драматик коллективи ва кўпгина бошқа корхоналарнинг талантлари қатнашадилар.

Март ойининг ўзида пойтахтимизда духовой оркестрларнинг Бутуниттифоқ кўриги ҳам ўтказилади.

Ярим автоматик усулда

«Ташсельмаш» заводининг 5-цехини ҳақли равишда пайвандчилар даргоҳи дейишади. Бу ерда 14—ХВ2,4 маркали пахта териш агрегатининг рамаси пайванд қилинади. Рамага мўлжалланган мосламалар шу ерда йиғилиб, бош конвейерга узатилади.

Пайвандчилар цехида техника воситаларидан ўринли фойдаланиш туфайли меҳнат унумдорлиги тобора ошаяпти. Маҳсулот сифати яхшиланаяпти. Ўтган йили терим агрегати рамасининг ён таянч қисмлари ва бункерининг таянч қисмлари ҳам, электропайванд билан пайвандланар эди. Пайванд сифатини текшириш ва буюмга қайта ишлов беришда қўл меҳнати сарфланар эди. Эндиликда иш ярим автоматик усулда бажарилмоқда.

—Бу ҳали ишимизнинг боши. Ички имконият ва барча резервлардан тўлароқ фойдаланиш ҳисобига, ишлаб чиқаришни тобора такомиллаштириб, янги беш йилликда цехда тўлиқ ярим автоматда пайвандлаш усулига ўтишни мўлжаллаяпмиз, — дейди цех бошлиғининг ўринбосари В. Артишевский.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

24 февралда меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг сессияси бўлиб ўтди.

Депутатлар область колхоз ва совхозларида кўкламги экиш кампаниясига тайёргарликнинг боришини муҳокама қилдилар.

Сессия ташкилий масалани ҳам қараб чиқди. С. Асомов Тошкент область Совети ижроия комитетининг раиси этиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ТОНГГИ газеталарда

✦ 24 февралда Олмаотада Қозоғистон Компартиясининг XIII съезди очилди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Қозоғистон Коммунистик партиясининг биринчи секретари Д. А. Кунаев Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини қилди.

✦ Кеча Кишинёвда Молдавия Компартиясининг XIII съезди ҳам ўз ишини бошлади. Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. И. Бодюл республика Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини қилди.

✦ Кеча Совет Иттифоқи Ташқи ишлар министрлигида СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Югославия Федератив Социалистик Республикасининг ташқи ишлар бўйича Давлат секретари М. Тепавац билан учрашди.

КЎРСАТКИЧЛАР ОРТАДИ

«Умум фойдаланиладиган барча транспорт воситалари билан пассажирлар ташиш 1,4 баравар, шу жумладан, ҳаво транспорти билан пассажирлар ташиш 1,7 баравар... кўпайтирилсин»

(КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан).

Ҳаётимизнинг истиқбол режаларини очиб бераётган партиянинг Директивалар лойиҳасидаги ушбу сатрлар барча авиаторлар қатори Ўзбекистон ССР граждан авиацияси Бошқармасидаги учувчиларни ҳам руҳлантириб юборди. Шу кунларда Ўзбекистон граждан авиацияси Бошқармасига қарашли барча бўлинмаларда КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси қизғин муҳокама қилинмоқда ва маъқулланмоқда.

Республика авиаторларининг беш йиллик режалари катта. Шу даврда магистрал ва маҳаллий ҳаво йўлларидаги аэропортлар анча кўпаяди. Пассажирлар товушдан тез учадиган самолётларда манзилларига элтиб қўйиладиган бўлади.

Авиаторлар КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олишнинг аниқ марраларини белгиламоқдалар. **Улар шу кеча-кундузда квартал планига қўшимча 20 минг пассажир, 150 тонна халқ хўжалиги юклари, юз минг тонна почта юкларн ташиб бериш учун курашишяпти.**

Ленинча беш йилликда авиаторлар планга қўшимча 12 миллион пассажир, икки минг тонна халқ хўжалик юклари ташиб беришди ва бошқа кўпгина ишлар амалга оширилди. Бу кўрсаткичлар янги беш йилликда янада ортади.

Фильмлар ҳикоя қилади

Пойтахтимиздаги «Фестиваль» кинотеатрида КПСС XXIV съездига бағишланган хроникал ҳужжатли фильмларнинг ойлик кўриги бошланди.

Хроникал ва ҳужжатли фильмлар ойлигида совет халқининг съезддан-съездгача бўлган даврдаги халқ хўжалигини, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги ютуқлари, шаҳар ва қишлоқ тараққиёти ҳақидаги кинолентaлар намойиш қилинмоқда.

Шунингдек, кинотеатрда «Пролетариатнинг улуғ доҳийси В. И. Лениннинг ғояси барҳаёт яшайди ва ғалаба қилади» деган фотовиставка ҳам ташкил этилган. Бундаги ҳар бир экспонатлар доҳий раҳномолигида совет халқи қўлга киритган ғалабаларни ҳикоя қилади.

ДУБЛЯЖ САНЪАТИ—МУҲОКАМАДА

«Ўзбекфильм» киностудияси дубляж цехида ҳар йили 70 дан ортиқ бадиий фильм ўзбек тилига ағдарилади. Бу ўзбек кино томошабинларини қардош республикалар ва социалистик мамлакатлар киносанъати билан яқиндан таништиришда улкан роль ўйнамоқда.

Яқинда киностудиянинг катта залида бўлиб ўтган муҳокама ва мунозара дубляж ишларини янада яхшилаш масаласига бағишланди.

Муҳокамада сўзга чиққан адабиётшунос ва таржимон Ҳ. Тўрабеков, СССР халқ артисти Н. Раҳимов, дубляж группасининг бадиий раҳбари Қ. Мирмуҳамедов, санъатшунос Ҳ. Акбаров ва бошқалар дубляж санъати соҳасида эришилган ютуқлар, эндиги вазифалар, таржима савиясини янада ошириш тўғрисида гапирдилар.

Йиғилганларга ГДР киносанъаткорлари яратган «Ўғирланган» бадиий фильми намойиш қилинди.

САЁҲАТ АВЖИДА

Тошкентдаги саёҳатлар ва экскурсиялар бюроси коллективи ҳамшаҳарларимизнинг баракали меҳнатдан сўнг мириқиб ором олишлари учун барча зарур чораларни кўрмоқда. Шу кунларда Чимён тоғи бағриларига сайр қилиш авжига чиқмоқда.

БУГУН

электротехника заводи, «Главташкентстрой»нинг саноат корхоналари бошқармаси, тепловоз депоси ишчи ва хизматчилари тоғ сайрига жўнаб кетдилар. Эртага эса Марказий универсал магазин, Фрунзе район ижроия комитети ходимлари ҳам Чимён сафарига борадилар.

Бюро ходимлари айни пайтда республика меҳнаткашларининг ором дақиқаларини завқли ва мазмунли ўтказиш учун ҳаракат қилмоқда. Шу ҳафтанинг ўзида Андижон, Фарғона, Наманган областларида ташкил қилинган махсус туристик поездлар Тошкентга келди. Мингдан ортиқ дала меҳнаткашлари пойтахтнинг бугунги жамоли билан қизиқиб танишдилар. Улар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкентдаги филиали, республика халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси ва бошқа бир қатор диққатга сазовор жойларни зиёрат этдилар.

Шу кунларда «Ўзбекистон» туристик поездида 340 киши Закавказье республикалари бўйлаб саёҳатни давом эттирмоқда. Келгуси ойда «Абхазия» теплоходида Қора денгиз соҳиллари бўйлаб ярим ойлик саёҳат ҳам уюштирилади. Бу сафарда фақат тошкентликлар қатнашадилар.

ЖАНГОВАР ЙИЛЛАР ҲИКОЯСИ

Абдулла Набиев номли пионер ва ўқувчилар уйида Совет Иттифоқи Қаҳрамони, биринчи ўзбек генерали Собир Раҳимов ҳақида кеча ўтказилди.

Бу улкан учрашувда ҳарбий журналист Адҳам Раҳмат, Ўзбекистон ССР журналистлар союзининг масъул секретари Ҳамид Тожибоев, 15 ёшидан бошлаб Собир Раҳимов бошлиқ 37-гвардиячи дивизияда ишлаган Ҳуррам Ашуров, Собир Раҳимовнинг шахсий врачи Яков Самойлович Фок ҳамда биринчи ўзбек генерали билан оловли йилларда матонат кўрсатган жангчилар бахтиёр ёшларимизнинг меҳмони бўлдилар.

Меҳмонлар ўзларининг жанг таассуротларини, Собир Раҳимовнинг жангчиларга қандай раҳбарлик қилганлигини, унинг меҳрибонлиги, ўтюраклиги, қўрқмас ва жасурлиги ҳақида гапириб бердилар.

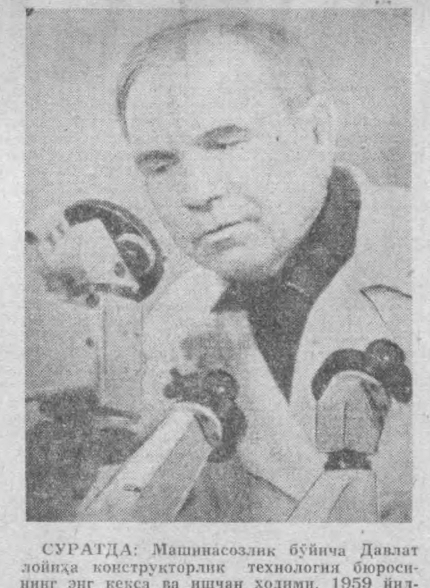

СУРАТДА: Машинасозлик бўйича Давлат лойиҳа конструкторлик технология бюросининг энг кекса ва ишчан ходими, 1959 йилдан бери КПСС аъзоси М. Д. Колесников.

Ҳ. ШОДИЕВ фотоси.

МАКТАБДА КЎРГАЗМА

Куни-кеча кўргазма ва панорамалар дирекцияси шаҳримиздаги 101-ўрта мактабда учта кўргазма ташкил қилди. Булар «Самарқанднинг архитектура ёдгорликлари», Греков номли бадиий студия рассомларининг Улуғ Ватан уруши даврида ишлаган суратларидан репродукциялар ва улуғ украин шоири Т. Г. Шевченко ҳаёти ҳамда фаолиятини акс эттирувчи суратлар кўргазмасидир. Мактабдаги кўргазма ўқувчиларнинг диққат-эътиборини жалб этмоқда.

ШАҲАР ЯНГИЛИКЛАРИ

Бир юз эллик ўринли

Яқинда Заводская кўчасида бир юз эллик ўринли янги туғруқхона қурилди. Шу билан шаҳримиз аёлларига ўн иккита туғруқхона хизмат қиладиган бўлди. Табиий офатдан сўнг бунёд этилган тўртинчи туғруқхона ҳадемай ишга туширилади. Янги меҳмонларнинг оламга келиши аҳолини нечоғлик севинтириши ўзингизга маълум.

Бу ниҳоятда қулай

Ҳамза районида аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишлари яхши йўлга қўйилган. Юк ташувчи махсус машинадаги ходимлар шанба, якшанба кунлари хонадонма-хонадон кириб, ишга илдишлар қабул қилишаётганидан хабарингиз бор эди. Ҳозир шу районнинг олтита магазинида картошкани уйга олиб бориш учун заявкалар қабул қилиняпти.

Айни муддао

«Трактор» заводи микрорайонида 177-алоқа бўлимининг ишлай бошлагани аҳоли учун айни муддао бўлди. Улар энди посилкаларн, телеграммаларини олисга кўтариб юрмайдилар. Обуна ҳам қулайлашадиган бўлди.

Қутилар

Шу пайтгача ишлатилаётган хат, газета, журналлар ташлайдиган почта қутиларининг ҳажми кичик бўлиши фойдаланишда бироз ноқулайлик туғдираётган эди.

Яқинда Тошкент «Главпочтамт»ига мазкур қутилардан бир ярим марта каттароқ келадиган катта қутилар келтирилди. Энди журнал ва газеталарни букламасдан жойланса ҳам бўлади. Ундан ташқари қутиларда махсус қулф ҳам мавжуд. Ҳар бир хонадон ўз калитига эга бўлади. Яқинда ҳамма почта қутилар алмаштирилади.

Янги экспонатлар

...Замонавий уй. Ўриндиқда қадди-қомати келишган, қизил гулли узун кўйлак, оч қизил рангли рўмол ўраган ўзбек қизи ёлғиз хаёл суриб ўтирибди. Бир нуқтага термулганича, фикран ўзи билан ўзи гаплашаётгандай... Муаллиф қиз тасвирида қишлоқ аҳлига хос соддалик, табиийлик ва ибони моҳирона акс эттирган. Асарда миллий колоритнинг берилиши ҳам диққатга сазовор.

Бу сурат оддий кишилар образини яратишга уста, Ўзбекистон ССР халқ рассоми Раҳим Аҳмедовнинг мўйқаламига мансуб бўлиб, «Қиз сурати» деб аталади.

БУГУН

ушбу сурат Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейига қўйилди. Шунингдек, рассомлар М. А. Арининнинг «Ўзбекистонлик тоғ қизи», «Бойсунда», В. С. Паршиннинг «Гиламлар» асарлари ҳам заллардан ўрин олди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

Ёвузликлар давом этмоқда

ХАНОЙ. Америка—Сайгон қўшинлари Жанубий Вьетнам аҳолисини «тинчлантириш» операцияларида ваҳшиёна жиноятлар қилишни тўхтатмаётирлар.

Бенче вилоятидаги Зонг-Чом райони аҳолисидан ана шундай ваҳшиёна ўч олинди. «Озодлик» матбуот агентлигининг хабар қилишича, январь ойи мобайнида шу районга 6 мингтага яқин оғир снаряд, уч юзта фугас ва напальм бомбаси ташланди. Бу районга ракеталар ёғдирилиб, вертолётлардан пулемёт ўқига тутилди.

«Озодлик» матбуот агентлиги мазкур район аҳолисидан ўнлаб киши ўлганлиги ва жароҳатланганлигини таъкидлайди. Тинч аҳолидан мингга яқин киши, асосан аёллар ва кексалар ушлаб олиниб, мажбурий ишларга зўрлаб олиб кетилган.

Аҳоли ҳисобига

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Кейинги 30 йил ичида АҚШ да аҳолидан олинадиган солиқлар 17 баравар кўпайди. Аҳолидан ундириб олинадиган федерал ва маҳаллий солиқлар бултур ҳаддан ташқари кўпайиб, 278 миллиард долларга етди.

Американликларни нг солиқ юки келгусида ҳам камаймайди. «Ю. С. Ньюс энди уорлд рипорт» журналининг хабар қилишича, ҳозирги вақтда 35 та штатда солиқларнинг янада кўпайтириш масаласи қараб чиқилмоқда.

Лондонда инглиз қўшинларининг Шимолий Ирландия маҳаллий аҳолисига қарши Си-Эс гази қўллаётганлиги муносабати билан норозилик намойиши бўлиб ўтди.

СУРАТДА: намойиш қатнашчилари Лондон кўчаларида.

Сохта пул ясовчилар «рекорди»

БОНН. 1970 йилда Ғарбий Германияда ва чет мамлакатларнинг жами 6.300 сохта банкноти, шунингдек 10.900 танга пули мусодара қилинди. Бу маълумотларни федерал банк эълон қилди. Ғарбий Германия сохта пул ясовчилари ўзига хос «рекорд» қўйдилар. 1970 йилда улар 1969 йилдагига нисбатан икки баравар кўп пулни муомалага киритдилар.

Съезддан съездгача

ОЗОДА, ОБОД ШАҲРИМ

Инсонни ўйлаб...

БУНДАН ярим аср муқаддам, Улуғ Октябрь социалистик революциясигача, ўзбек халқига давлат томонидан қанчалик ғамхўрлик кўрсатилишини тасаввур қилиб бўлармиди? Йўқ, албатта.

Ҳозирги пайтда ўзбек халқига минглаб маданий-маиший хизмат кўрсатиш ходимлари хизмат қилишяпти. Ҳар қадамда улкан маиший хизмат кўрсатиш уйлари. Маиший хизмат кўрсатиш корхоналарида 13 минг устахона, ателье, сартарошхона ва бошқалар ишлаб турибди.

1966—1970 йиллар мобайнида 200 ателье, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш уйлари, устахоналар, кир ювадиган, кийимларни тозалайдиган фабрикалар, саккизта кийимларни кимё йўли билан тозалайдиган фабрика, пойафзал ремонти бўйича ихтисослаштирилган корхоналар, кийимларни якка буюртма қилиш устахоналари, теле-радио аппаратураларини ремонт

Бироқ қатор ютуқларга эришилганига қарамай, ҳали меҳнаткаш талаби тўла қондирилаётгани йўқ. Ўзбекистон аҳолига маиший хизмат кўрсатиш жиҳатидан кўпгина қардош республикалардан орқада қоляпти. 1970 йилда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ўрта ҳисобда киши бошига Латвия ССРда сўм 61 тийин, Эстония ССРда 26 сўм 45 тийин, Литва ССРда 21 сўм 24 тийин, Ўзбекистон ССРда эса 10 сўму 81 тийинга тўғри келди.

Шу пайтгача кўпгина юмушлар жуда кам миқдорда бажарилган. Масалан, 1970 йилда ҳар бир кишига пойафзал ремонти бўйича 41 тийин, кир ювиш 20 тийин, кийимларни кимёвий усулда тозалаш бўйича 13 тийинлик хизмат қилинган. Бундан кўриниб турибдики, аҳоли майда-чуйда юмушларини кўпинча ўзи бажарар экан.

Аёлларнинг вақтлари кўпроқ кир ювишдай машаққатли оғир меҳнатга сарфланади. Бу юмушни осонлаштириш учун кир ювиш ма-

қилиш устахоналари ташкил этилди.

Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш ишлари бўйича якун ясалганда шу маълум бўлдики, ўтган беш йилликда маиший хизмат кўрсатиш республика бўйича 2,6 марта, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги бўйича 2,2 марта кўпайган. Ўрта ҳисобда маиший хизмат кўрсатиш суръати беш йил ичида 21,2 бор ўсган.

Майда устахоналар ўрнига йирик корхоналар ташкил этилиши, корхоналарни ҳозирги замон машиналари ва етук мутахассислар билан таъмин этиш технология жараёнларини янада мукаммаллаштириш имконини берди. Транспорт ремонти билан шуғулланувчи корхоналар «Узавтотехобслуживание» бош бошқармасига, радио, телевизион аппаратлар ремонти корхоналари республика «Зангори экран» бирлашмасига қарайдиган бўлди. Ремонт ва қурилиш корхоналари область миқёсида ихтисослаштирилди. Мураккаб техника ремонти корхоналари — «Техслужбит» ҳам етук мутахассислар билан таъминланяпти.

Беш йилликнинг якунида аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги моддий-техника базаси салмоқли ривож топгани қайд қилинди. Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш корхоналарини қайта тиклаш ва янгиларини қуриш учун беш йил ичида республика бўйича 48,7 миллион сўм пул сарфланган.

Ўзбекистон ССР аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасида шу министрлик бўйичагина 687 объект қурилган. 1969 йилда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналарининг айримлари планлаштириш ва моддий рағбатлантириш системасида ишлай бошлади. 1970 йилнинг охирига келиб эса, 42 та корхона шу усулда ишлай бошлади.

1970 йилда Тошкент шаҳрига 37 та маиший хизмат кўрсатиш корхонаси хизмат қилди. Бу 1969 йилдагига нисбатан 48 процент кўп демакдир. Маиший хизмат кўрсатиш тармоғи юксалгани сари уларда ишлайдиган мутахассислар сони ҳам ортиб борди.

Масалан, Тошкентда ўрта ҳисобда 11,7 минг ишчи аҳолига маиший хизмат кўрсатиш иши билан шуғулланди. Бу 1969 йилдагига нисбатан 29 процент кўп демакдир.

шиналари яна ҳам кўпроқ ишлаб чиқиляпти, шунингдек, оммавий кир ювиш хоналари тармоқлари ҳам кенгайтириляпти. Ўзбекистонда бундай кирхоналарнинг сони 120 га етади. Ўтган беш йиллик ичида бу корхоналарнинг сони 2,2 марта кўпайди. Шунга қарамай, мавжуд кирхоналар аҳоли талабини қониқтирарли даражада ривожланган эмас. Шаҳарларда битта кирхона 64 минг кишига, қишлоқларда эса, 141 минг кишига хизмат қилади. Шу мисолнинг ўзиёқ юқоридаги фикрларимизга далил бўла олади.

Республикамиз пойтахтида бошқа жойларга нисбатан маиший хизмат кўрсатиш ишлари бир мунча яхши йўлга қўйилган бўлишига қарамай, бу ерда ҳам аҳоли талаби тўла қондирилмайди. Буни қуйидаги мисолларда яққол кўриш мумкин. Якка буюртма устахонасининг ҳар бири 129 минг кишига, мебель ремонти устахонаси 354 минг, якка буюртма ва трикотаж маҳсулотларидан кийим тўқиш устахоналарининг ҳар бири 236 минг кишига, уй-жой ремонти ва қурилиш устахонасининг ҳар биттаси 707 минг кишига хизмат қилади.

1970 йил мобайнида Тошкент шаҳрида ишлаб чиқариш программаси мунтазам равишда бажарилмай келди. Бунинг натижасида, кўпгина муҳим тармоқлар бўйича ва шаҳар бўйича йиллик план бажарилмай қолди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишларининг тобора ривожланиши ва такомиллашиши мамлакатимизда олиб борилаётган меҳнаткашларнинг моддий ва маданий турмуши даражасини юксалтириш тадбирларининг асосий қисмидир. Бу мазмун КПСС нинг XXIV съезди Директивалари лойиҳасида яққол кўзга ташланиб турибди. Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасида турган вазифаларнинг ижобий ҳал этилиши ҳар томонлама фойдадан холи эмас. Энг муҳими эса, меҳнаткашларнинг ўз устларида ишлашлари, ижод қилишлари, ўқишлари ва яхши дам олишлари учун етарли имконият яратилади.

Янги беш йилликда бутун куч ана шу режаларни амалга оширишга қаратилади.

В. ГЛАДКОВА,
Ўзбекистон ССР маиший хизмат кўрсатиш ва коммунал хўжалик статистикаси бўлимининг бошлиғи.

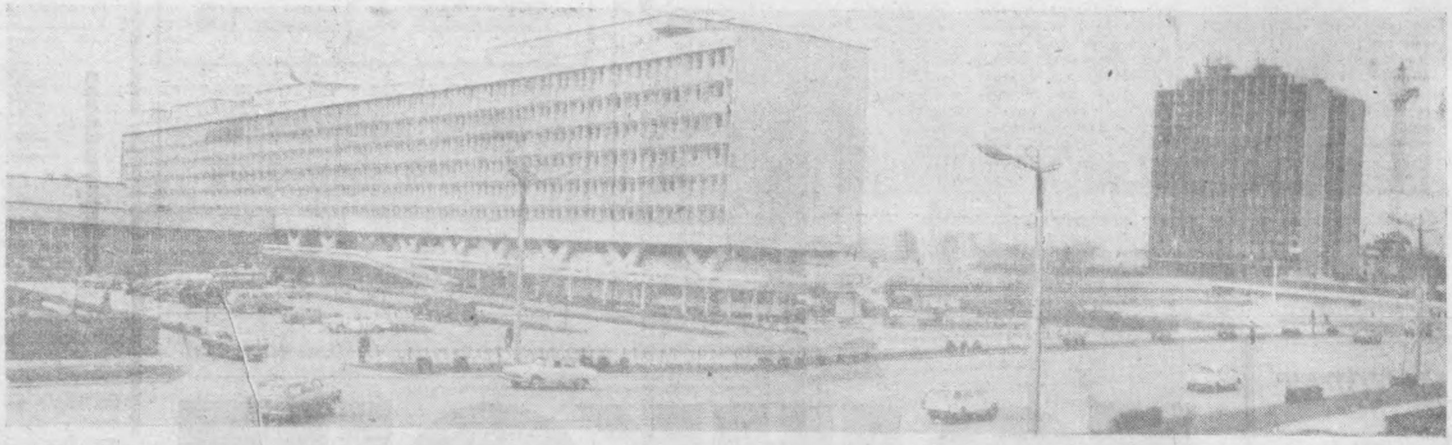

Пойтахтимизнинг бош проспекти — Ленин кўчаси саккизинчи беш йиллик даврида бунёдга келди. Бу ерда замонавий муҳташам бинолар қад кўтарди. Қурилиш ишлари кенг кўламда давом этмоқда. Яқин келажакда бу ерда яна бир қанча маъмурий бинолар қад кўтаради.
СУРАТДА: Ленин проспектининг кўриниши.
М. Нуриддинов фотоси.

Тошкент ҳалқа йўли

БИР СУТКАДА 13 минг автомобиль қатнайди бу йўлдан. Юк ва пассажир машиналари, маршрути енгил машиналар ва бошқа машиналар. Ёғоч, металл, пахта, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари, қурилиш материаллари, темир-бетон буюмлар, кўп қаватли уйларга монтаж қилинадиган деворлар олиб ўтилади бу йўлдан. Шимол, Жануб, Шимолий-Шарқ, Шимолий-Гарб, қўйингки, барча йўналишларда қатнайдиган автомобиллар шу йўл билан тўқнашади. Тошкент ҳалқа йўлининг узунлиги 62 километр.

Аслида эса ҳалқа 1966 йилдаёқ туташган. Аммо, уни қуриш ҳамон давом этмоқда. Лойиҳаси ниҳоясига етказилгани йўқ. Шу кунларда шаҳарнинг Жанубий қисмида Собир Раҳимов станциясида, Қўйлиқнинг чап томонидаги участкада қурилиш ишлари давом этмоқда.

Йўл қурилиши «Ташдорстрой» трестининг 851-қурилиш бошқармасига топширилган. Участка бошлиғи Виктор Федорович Радионович, участка мастери Шукри Сайдаметов бу ерда йўл қурувчиларга бош-қош. Сейдаметов тўғрисида гап кетганда унинг номини участканинг энг яхши мастери сифатида тилга олишади.

Участкада Анна Назаровна Дербилова бошлиқ 12 кишидан иборат бригада ва бошқа бригадалар ишлайди. Дербилова бригадасининг ишини кубометр, процентлар билан ўлчаш жуда қийин. Бригада ишчилари 1963 йилдан бошлаб Янгийўл томондаги Жанубий-Гарб участкасида ишлашди. Максим Горький номли кўчани қуришди, В. И. Ленин номли хиёбон йўлкаларига бетон плиталар ётқизишди. Шу ишчи аёлларнинг меҳнаткаш қўллари туфайли қанчадан-қанча равон йўллар қурилмоқда. Машиналар билан механизация ёрдамида ишлаш процесси ҳам анча оғир.

Бир сменада йўл қурувчилар 75 метрга яқин йўлга цемент ётқизишади. Технологияга биноан совуқда қурилиш ишлари бажарилмаслиги лозим. Лекин шунга қарамай ишчилар участкада бекор туришмайди. Улар йўл текислашади, участкага сув келтириш ва йўл атрофларини яхшилаш ишлари билан шуғулланишади.

КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида янги-янги йўллар қуришга ҳам катта эътибор берилган. Шу туфайли қурувчилар ўз зиммаларига юкланган масъулиятни ҳис қилган ҳолда қўлни-қўлга бериб ишлашмоқда. Улар партия съездини меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб юборишди. Шу йилнинг тўртинчи кварталида Собир Раҳимов станцияси—Қўйлиқ участкасидаги йўл фойдаланишга топширилиши лозим. Қурувчилар бу муддатни қисқартириш учун барча имкониятларни излаб топишмоқда.

Р. ТАНАТМИШОВ.

«ОВҚАТЛАРНИ УЙДА ТАЙЁРЛАШГА КЕТАДИГАН ВАҚТНИ АНЧА ҚИСҚАРТИРМОҚ УЧУН ЯРИМ ФАБРИКАТЛАР, КОНЦЕНТРАТЛАР, КУЛИНАРИЯ МАСАЛЛИҚЛАРИ ВА БОШҚА МАСАЛЛИҚЛАРНИ ЧИҚАРИШ КЎПАЙТИРИЛСИН ВА УЛАРНИНГ СИФАТИ ЯХШИЛАНСИН».

[КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан].

«АҲОЛИ ПУНКТЛАРИНИНГ ВА АТРОФ МУҲИТНИНГ САНИТАРИЯ ҲОЛАТИНИ ЯХШИЛАШ ИШЛАРИ КУЧАЙТИРИЛСИН. ШУ МАҚСАДДА САНОАТ ВА ХОНАДОНЛАРНИНГ ЧИҚИТ СУВЛАРИНИ ТОЗАЛАБ БЕРАДИГАН ИНШООТЛАРНИ, ГАЗЛАРДАН ТОЗАЛАЙДИГАН ВА ЧАНГ-ТУЗОННИ ТУСИБ ҚОЛАДИГАН УСТАНОВКАЛАРНИ ҚУРИШ ВА РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИШ ТЕЗЛАШТИРИЛСИН, ШАҲАРЛАР ҲАВОСИНИНГ АВТОМОБИЛЬ ГАЗЛАРИ БИЛАН БУЛҒАНИШИНИ КАМАЙТИРИШ ЧОРАЛАРИ АМАЛГА ОШИРИЛСИН. МАМЛАКАТНИНГ СУВ РЕСУРСЛАРИДАН РАЦИОНАЛ ФОЙДАЛАНИШ ВА УЛАРНИНГ МУҲОФАЗА ҚИЛИНИШИНИ КУЧАЙТИРИШ ИШЛАРИ ДАВОМ ЭТТИРИЛСИН. ШАҲАРЛАРНИ, ИШЧИ ПОСЕЛКАЛАРИНИ ВА САНОАТ КОРХОНАЛАРИНИ СУВ БИЛАН ТАЪМИНЛАШНИ НАЗАРДА ТУТИБ, СУВ ХЎЖАЛИК ОБЪЕКТЛАРИНИНГ ИШГА ТУШИРИЛИШИ ТАЪМИНЛАНСИН».

[КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан].

МУҲИМ ТАДҚИҚОТ

Тошкент территориясининг табиий вазиятига инсон фаолияти қандай таъсир қилган? Бу саволга Ўзбекистон ССР Фанлар академияси сейсмология институтининг илмий ходими А. М. Худойберганов олиб борган тадқиқотлар жавоб берди.

Тошкент вужудга келгандан бери инсоннинг қурилиш ва хўжалик фаолияти таъсири остида шаҳарнинг табиий вазияти тубдан ўзгарганлигини, табиий геологик жараёнлар ва ҳодисаларнинг бориши кескин равишда бошқача бўлиб қолганлигини олимнинг олиб борган тадқиқотлари очиқ кўрсатди. Инсон ўзининг турмуши ва меҳнати билан Тошкент территориясидаги табиий шароитларнинг деярлик барча элементларини —рельефни, ер ости ва ер усти сув режимини, тоғ жинсларининг таркибини, физикавий-геологик жараёнларнинг боришини ўзгартириб юборган.

Тошкент территориясида одам яшаганлигини кўрсатувчи дастлабки излар қадимий тош асрида — палеолит даврида пайдо бўлган. Бироқ шаҳарнинг «Маданий қатлами» V-VI асрларда, айниқса, тез кўпайган. Ўша вақтлардаги саройлар ва шаҳарчаларнинг қолдиқлари бор. Ҳозирги вақтда бу қолдиқларни «Оқтепа» деб аталган тепаликлар тариқасида кўриш мумкин. Қадимий Тошкентнинг жуда кўп мудофаа иншоотлари ҳам вақт ўтиши билан нураб, паст-баланд тепаликларга айланган.

Инсон фаолияти натижасида вужудга келган чўкиндиларни ўрганишнинг каттагина амалий аҳамияти бор. Тошкентдаги зилзиладан кейин шаҳарни реконструкция қилиш ишлари тез амалга оширилганлиги ва баланд бинолар кўплаб курила бошлаганлиги бундай ўрганишни, айниқса, зарур қилиб қўйди. Бинолар қурилганида улар остидаги заминларнинг характери етарли равишда ўрганилмаса, биноларнинг чўкиши бир текисда бўлмаслиги натижасида катта ички кучланишлар пайдо бўлиши ва натижада биноларга шикаст етиши мумкин.

Тадқиқот ишларини олиб борган олим тўпланган материалларга асосан Тошкент территориясида изланиш, ерларни текислаш, лойиҳалаш ва қурилиш ишларини яхшилашга доир конкрет тавсияларни ишлаб чиқди. Унинг табиий шароитни ўрганишдаги тажрибаси Ўрта Осиёнинг бошқа шаҳарлари учун ҳам аҳамиятга эга.

А. ЕРШОВ.
ЎзТАГ мухбири.

Бизнинг интервью

«РОҲАТ» ГА КЕЛИНГ

„РОҲАТ» истироҳат боғидаги катта кўлни тозалаш иши тугалланди. Энди боғ атрофидаги жойлар эпақага келтиріляпти; атрофдаги катта йўлга асфальт ётқизилди. Ҳозирги кунда баҳор тараддуди кўриляпти. Хусусан турли-туман кўчатлар ўтқазиляпти.

«Роҳат» боғининг директори Боситхон Акромов мухбиримиз билан суҳбатда шундай деди:

— Тошкентликларнинг мириқиб дам оладиган жойларидан бири бўлмиш боғимизни ободонлаштириш ишига бутун кучимизни қаратганмиз. Боғ коллективи ва Тошкент шаҳар ремонт-қурилиш трестининг 2-қурилиш бошқармаси ишчилари боғни яна ҳам кўркам, чиройли қилиш устида тинимсиз ишлаяптилар.

Шу мақсадда пляж майдони кенгайтирилди, пляжда дам олувчиларга соя бериб турадиган 150 та қўзиқорин соябон ўрнатилади. Яна ўн учта катта соябон қуриляпти. Шунингдек, боғнинг жуда кўп жойи кўкаламзорлаштириляпти.

— Дам олувчилар бўш вақтларини мазмунли ўтказишлари учун қандай тадбирлар кўриляпти!

— Шаҳарликларнинг мириқиб дам олишлари учун жуда кўп тадбирлар кўрилди. Ўзингизга маълум, инсонга сув, ҳаво ҳамиша ҳамдам. Атрофнинг ям-яшиллиги эса кайфиятни янада яхшилайди. Биз бу йил оммавий-оқартув ишлар билан шуғулланадиган массовикларни кўпайтиришни, спорт бўйича кўпгина инструкторлар тайинлашни мўлжаллаяпмиз.

Қайиқ станциямиз ҳам дам олувчиларга қулоч ёзиб туради. Ўтган йили ўттизта қайиқ ишлаган бўлса, бу йил меҳнаткашларга юзта қайиқ инъом этамиз. Ундан ташқари 4 та моторли қайиқ маълум маршрут бўйича кўлда мунтазам сузиб юради. Бу йил боғимизда яна битта янгилик мавжуд. Янги аттракцион очилади.

— Болаларни эсингиздан чиқармадингизми!

— Йўқ. Уларнинг дам олишлари учун ҳам қулай шароитлар яратилган. Истироҳат боғлари тарихида биринчи бўлиб, кичкинтойлар учун болалар уйи қуриляпти. Шунингдек, болалар майдонини кенгайтиряпмиз.

Оммавий овқатланиш масаласида ҳам қисқача гапириб берсангиз!

— Хусусан, озиқ-овқатларни майда дўкончаларда сотиш усулини яна ҳам ривожлантирмоқчимиз. Ёзнинг жазирамасида ўзингиздан қолар гап йўқ, сувга талаб кўп бўлади. Турли минерал сувлар газ сув ва мороженоелар сотишни мўлжаллаяпмиз. Ўйлаймизки, Ҳамза райпишчеторги олдинги огоҳлантиришларни назарда тутиб, бу йил дам олувчилар учун етарли шароит яратиб беради.

— Транспорт масаласи қандай бўлади!

— Янги асфальтланган йўл транспорт учун анча қулай бўлади. Ўз машиналарида ҳордиқ чиқаргани келган одамларнинг кўнгиллари ҳам бу йил анча хотиржам бўлади. Чунки машиналар учун алоҳида жой, автомашиналарни қараб туриш учун махсус одамлар ажратилади.

20-трамвай бундан кейин ҳам дам олувчиларни тўғри боғимизга элтиб қўяверади.

— «Роҳат» истироҳат боғининг келажаги қандай бўлади!

—Бу боғ 1967 йили қақраб ётган, ташландиқ бир жойда ташкил этилди. Орадан қисқа муддат ўтиши билан ҳозир одамларнинг энг севиб дам оладиган ажойиб оромгоҳига айланди. Бош пландаги мўлжалга қараганда яқин келажакда боғ майдони юз гектарни эгаллайди. Дастлаб Чирчиқ дарёсининг чап томони, сўнг ўнг томони ободонлаштирилади. Боғ территориясини ободонлаштириш учун ҳаммаси бўлиб 4,5 миллион сўм пул ажратилади. Кейинчалик у 170 гектар майдонни эгаллайди.

Шундай қилиб, «Роҳат» дам олиш ва истироҳат боғи яқин келажакда меҳнаткашларнинг энг севимли дам олиш жойига айланади.

Кўрганда кўз қувнайди

„ЎЗГИПРОАВТОДОР» лойиҳа институтидаги архитектура ва йўллар ободончилиги бўлими яқингинада ташкил этилди. Унга Р. Назаров раҳбарлик қилади. Бўлимда қисқа муддат ичида катта ишлар қилинди. Аввало автопавильонлар лойиҳаси тузилди. Улар қулай ва кўркамлиги билан диққатни тортади. Яқин келажакда кенг шоссе йўлларнинг лозим топилган жойларида оригинал иншоотлар пайдо бўлади, уларда айни шу жойга тааллуқли бўлган тасвирлар акс эттирилади.

Масалан, Самарқанд области учун тўртта архитектура—ҳайкал иншооти лойиҳаси тузилди. Ҳайкалтарош Д. Рўзибоев билан архитекторлар ҳамкорлигида яратилган Тахта-карала довонига ўрнатиладиган комплекснинг лойиҳаси айниқса, кўзга ташланади. Бунда ўн олти метр баландликдаги минора диққатга сазовор. У олис-олислардан кўриниб туради. Иншоотнинг ўзида тоғ йўли тасвирланади. Минора маҳаллий тошлардан уюлиши керак. Бу нарса иншоотни шу ернинг табиати билан уйғунлаштириб юбораётгандек бўлади. Миноранинг тагида автомобиль тўхтайдиган жой бўлади. Тоғ йўлида қийналиб баландликка кўтарилган йўловчилар маза қилиб дам олишлари мумкин. Баъзи йўловчилар бурама зинадан юқорига—миноранинг тепасига кўтарилиб, гўзал тоғ манзарасини томоша қила оладилар.

Ҳозирги кунда архи-

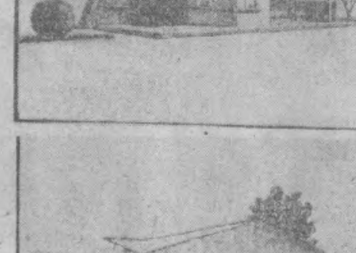

текторлар яна битта ноёб комплекс устида ишлашмоқда. Бухоро шаҳрининг яқинида минерал сув булоғи топилди. Текширишларга биноан у турли касалликларга даво бўлар экан. Комплексда бу нарса ҳам назарда тутилди. Яқин келажакда мазкур лойиҳа асосида меҳмонхона ва автомобиль станциясидан бошқа душли павильонлари, бассейнлари бўладиган сув шифохонаси ҳамда чойхона-ошхона бунёдга келади.

Бўлим фақат юқоридагидай комплексларнинг лойиҳасини тузиш билангина шуғулланмайди. Улар тузаётган лойиҳаларда катта-кичик йўлларни кўкаламзорлаштириш каби республикамизда жуда муҳим аҳамиятга эга бўлган режалар ҳам ҳал этилади.

Ёш лойиҳа устахонаси коллективи олдида яна кўп вазифалар турибди. Бу ҳақда бош архитектор Э. Веремкройт қисқача гапириб берди.

Яқин келажакда автомобиль ишлаб чиқарадиган йирик заводлар қурилиб ишга туширилгандан кейин деярли ҳар бир оила ўзининг шахсий автомашинасига эга бўлади. Бинобарин, ҳаракат жуда жадаллашади. Ўшанда ўлканинг гўзал манзарасини томоша қиладиганлар сони кўпайиб кетади. Бундай автотуристларнинг тўхталадиган жойини ҳозирданоқ тайёрлаб бориш керак.

Бўлимимиз олдида турган вазифалардан бири —янги йўл лойиҳаси тузаётганда йўл, албатта, кўркам манзара, тарихий ёдгорликлар ёнидан ўтиши лозимлигини назарда тутиши керак. Ундан ташқари машинада сафарга чиққанлар дам олишлари, овқатланишлари, автомобилга ёнилғи олишлари керак бўлади. Бу дақиқалар ҳам эътиборга олинади. Демак, автовокзал, автостанциялар, мотеллар, меҳмонхоналар, ошхоналар, кемпинглар, чойхоналар техник жиҳатдан ёрдам кўрсатадиган станциялар ва бошқа қулайликлар мавжуд бўлиши лозим. Буларнинг ҳаммаси бунёд этилганда кўзни қувонтирадиган, дилга ором берадиган даражада юксак дид билан вужудга келтирилмоғи керак.

Архитектура ва ободонлаштириш бўлими бу ишларни амалга оширишни ўз олдига вазифа қилиб қўйди.

Ҳар битта йўлда юқорида айтилган қатор қулайликлардан ташқари мустаҳкам кўприк, гўзал майдон ҳам бўлиши лозим. Хуллас, янги ташкил этиладиган йўл дид билан қурилган энг яхши шаҳардаги катта йўлдан фарқ қилмаслиги керак.

СУРАТЛАРДА: автотранспорт бекатларидаги павильонлар лойиҳалари.

В. ГЕОРГИЕВ.

ШУҲРАТ

БУЮК ШОИРА

ЛЕСЯ УКРАИНКА ТУҒИЛГАН КУНГА 100 ЙИЛ ТЎЛДИ

Шахсий ногирон ҳаётини бахти ва эрки мажруҳ халқининг тақдирига қўшиб фарёд уриш ва тенгсиз курашга чақириш —Леся Украинка умрининг туб мазмуни бўлди. У улкан аёл юраги билан туғилган, улкан халқнинг аччиқ аламини жуда ёш пайқаган ва бунинг сабабларини англаб унга қарши исён кўтарган, наинки исён кўтарган, шу исёнкорларнинг олдинги сафида ўзининг бутун ижодкор салобати билан рўйи-рост борган адибадир.

Шоира замонасининг билимдон ва ўзига тўқ хонадонида дунёга келди: унинг онаси болаларга асарлар ёзиб юрган адиба, ота кенг табиатли зиёли эди. Уларнинг хонадонига муҳтожлик ва тушкунлик бегона эди. Лекин зийрак шоира бу усти ялтироқликнинг тубида ётган асос заминни, яъни украин халқининг чин ҳаётини тетик кўзлари билан аниқ кўролди. Бу ҳаёт эрксизликдан бўғилар. зулмдан инграр, қолоқликдан ўкинарди.

Бўлажак буюк шоира болалигидан ўша маҳалда тузалмас касал ҳисобланган суяк силига йўлиққан эди. Унинг бу ногиронлигини яхши тушунган меҳрибон ота-она ўз фарзандини ҳаётдан тўла баҳраманд қилиш учун бутун имкониятларни яратиб беради. Зийрак Лариса (унинг асл исми Лариса Петровна Косач) жуда эрта ҳарф танийди. Кетма-кет бир нечта европа тилларини мукаммал ўрганади, шеърлар машқ қилади. Унинг илк шеъри ўн уч ёшида матбуотда чиқади. Ана шундан бошлаб узлуксиз ижод этади, узлуксиз шаҳарма-шаҳар, юртма-юрт юриб, ўз касалини даволатади. Унинг шахсий заифлиги азамат масалаларни кўтариб чиқишга, таранnum этишга халақит бермади, балки бўлажак оташнафас шоиранинг шахсий, жисмоний ногиронлиги халқининг орзу-ниятидан катта куч олади, шу халқнинг истиқбол умидлари билан ўзини бардам тутади, истиқбол учун курашга отланган илғор кишиларнинг сафида бўлади.

Леся Украинка илк шеърлариданоқ ўз халқининг оташин куйчиси бўлди. Ижодий йўлини очиқ-ойдин шундай ошкор қилди:

Не фойда йиғламоқ зулм
ичра ёниб?
Ўтмишга боқишдан не
фойда, нечун?
Яхшиси қўлларига тиғ,
қурол олиб,
Ҳужумга кирайлик порлоқ
кун учун!

Ҳа, у чинакам курашга чақирди. Лекин шоира қуруқ курашга чақириш билангина кифояланиб қолмай, нима учун курашмоқ кераклигини ва қандай курашмоқ зарурлигини ҳам очиқ-ойдин ифодалаб берди. Бу шоиранинг аччиқ алам ва ўкинч билан тўла ғамгин шеърларида тўла ифодасини топган. Бу ғамалам украин халқининг қалбида оғир юк бўлиб ётган армон ва умид учқунлари эди. Бу аччиқ ҳаётни бутун кўнгли кенглиги билан фош этиб ташлади. Шевченкодан кейин фақат Леся Украинкага бундай ёниб куйлаш насиб бўлди. Бошқа бир буюк украин шоири Иван Франко, «Шевченко вафотидан кейин ҳеч ким шу заиф ва бемор қизчалик қудрат ва оташнафаслик билан Украинада шоирона сўз айтолмаган эди», деяр экан жуда ҳақли эди. Чиндан ҳам шоира исёнкор украин шеъриятининг Шевченкодан кейин яна бир юксак поғонага кўтарди. Бу юксак чўққи бошқа бир давр, бошқа бир ҳаётий босқичда намоён бўлди. Бу ижодий юксаклик кўп шоирлар ҳавас қилса арзигудек чўққи эдики. бу чўққидан фикрий теранлик. бадиий мукаммаллик, ғоявий ўткирлик яққол кўриниб турарди.

Тўғри, ўтмиш украин шоирларида кўз ёши, фарёд кўп учрайди, бу кўз ёши кўпчиликда заифликдан нола чекишга, мажолсизликдан йиғлашга ўхшайди. Улар бунинг сабабини ижтимоий зийраклик билан очиб ташлашдан ожиз қолиб, фақатгина ўкиниб йиғлайдилар, холос. Леся Украинка эса ана шундай кўз ёши билан сатрларни тўлдирадиган заиф шоирларга қарши чиқади, кўз ёшларнинг ўзигина кифоя эмаслигини алоҳида таъкидлайди:

Ярамиз қайтадан ошланар,
ёнар.
Битишга қўймайди аччиқ кўз
ёши.
Кўз ёшдан занжирлар
баттар зангланар,
Лекин у узилмас, тугаб
бардоши.

Украин халқининг бўйнидаги тутқунлик ва зулм занжирларини кўз ёшлари билан узиб ташлаш мумкин эмаслигини яхши билган шоира, халқни чинакам ижтимоий курашга чақиради. Бу ижтимоий курашларни бутун вужуди ва ақли-идроки билан куйиб-тошиб куйлайди, ёниб куйлайди.

Миллий озодлик учун кураш Леся Украинка ижодининг ўқ томири. Бу бош мавзу шоиранинг жўшқин лирикасидагина эмас, унинг поэмалари ва пьесаларида ҳам ўз ифодасини топди. Шоира украин халқининг ўз тарихидан миллий озодлик учун намуна бўларли кураш лавҳаларини куйлаш билан чегараланиб қолмай, бошқа илғор халқларнинг ҳаётидан ҳам ана шундай воқеаларни олиб, китобхонга ибрат қилиб кўрсатади: миллий озодлик учун кураш ҳар бир ўзини таниган халқнинг муқаддас бурчи эканини алоҳида чизиб кўрсатади.

Бундай «Олий патриотизм» (Чернишевский) шоирани бадиий ижод билан чегараланиб қолишга йўл қўймайди. У ўзининг ижтимоий-сиёсий фикрларини турли хил мақолаларда олдинга сурди. Унинг ижтимоий мавзудаги мақолалари Ленин ва Горький мунтазам қатнашиб турадиган Петербургдаги «Жизнь» журналида босиларди. Бу мақолалар шунчалик сиёсий ўткирлик билан ёзилган эдики, Киев яширин полицияси шоирани пинҳона таъқиб остига олади ва 1907 йилда эса, қамайди.

Чиндан ҳам ,оташнафас адиба ўз бадиий ижоди ва сиёсий фаолияти билан замонасининг энг илғор кишилари —инқилобчилар қаторига келиб қўшилган эди. Бунга яққол мисол қилиб, унинг вафотига большевистик «Рабочая правда» газетасининг некрологини кўрсатиш мумкин. Газета шоирани «ишчиларнинг дўсти» деб атайди, унинг номи мангу сақланишига имон келтиради.

Чиндан ҳам, шоира узоқ яшайдиган ҳаёт кечирди. Чунки унинг қалби халқининг қалби, унинг нияти халқининг нияти, унинг орзуси халқининг орзуси эди. У ўз ижодининг самаралари бир куни барқ уриб яшнашига ишончи комил эди. У бир шеърида ижод ҳақида шундай деган эди:

Сўзим —қилич, жангга тайёр
эртаю-кеч,
Биз бекорга ҳалок бўлиб
кетмаймиз ҳеч.
Балки сени мен билмаган
азиз дўстлар,
Ёв бошига қилич қилиб,
эркни кўзлар!

Шоиранинг жанговар, оташнафас шеърлари унинг ўзи ҳаёт пайтида қанчалик муқаддас бурчини шараф билан ўтаган бўлса, унинг вафотидан кейин ҳам миллий истиқбол учун мардонавор жангга кирган улкан украин халқининг ажойиб кураш қуролига айланди. Буюк Октябрь кунлари унинг сатрлари миллий байроқларга ёзилди, фашизмга қарши кураш йилларида яна янги қувват олиб, қасоскорлар билан бирга бўлди. Гўё бу ҳолни шоиранинг ўзи олдиндан кўрган эди:

Сендан олгай қасоскорлар
кучу-қудрат.
Аҳиллашиб жангга кирар,
сенла албат!

«Азиз сўзим, бўлгил жангчи хизматида» деб ўз шеърига наказ берган шоира жуда ҳақли эди.

Шоира «Менинг йўлим» номли программ шеърида:

Қўшиқ билан бошлагандим
йўлни илк бор,
Қўшиқ билан тугатаман уни
зинҳор!

деган экан, сўзининг устидан чиқди. У хаста ҳаётининг сўнги дамигача бетиним ижод қилди. Лекин шоира:

Эрку Тенглик,
Қардошликнинг олтин нурин,
Кошки эди, булут оша
кўрсам бир бор,

деган олий ниятига етолмай кетди. Шундай бўлса ҳам шоира ҳаётининг бутун мазмунини ташкил этган бу олижаноб ният ниятлигича қолмади. У жонидан севган, у бутун умрини бағишлаган улкан украин халқи бу ниятини бошқа қардош халқлар билан биргаликда рўёбга чиқарди. Унинг тотли мевасидан баҳраманд бўлмоқда. Бу йўлда фидойилик билан куйлаган ўз фарзандидан миннатдор. Унинг номини олтин ҳарфлар билан тарихга ёзиб, ташаккурлар айтмоқда. Бу миннатдорликнинг кўринишларидан бири мана шу юз йилликнинг кенг кўламда ва улуғвор нишонланишидир.

Леся УКРАИНКА

ТУШ

Қуёш қиздиради..
Наҳотки Миср?
Ҳа, Миср... Тепамда кўк
гумбаз,
Осмон тўла нур,
Эҳ, қандай юксаклик! —
Эркин ва шодон.
Бу Миср...
Оҳиста эркалаш...
Украинамисан?
Ҳа, бу менинг жон
Украинам...

Ёғоч кулба, боғ, яшил
яйлов,
Наъматак-ла ўралган
ҳовуз.
Бу — Украина...
Дарбадарлик етар...

Адашишлар бас!..
Ҳаёт ёрқин бўлар... о,
она ўлка,
Қайғу-азоблардан
қутулдик бирга.
Само ёш тўкмайди,
ғамгинмас ҳеч ким.
Ухласангу кўрсанг шу
тушни фақат.
Ҳаёт ёрқин бўлар...

7 апрель, 1910 йил.
МИСР.

* * *

Нозик дея, ким айтди
мани,—
Қисмат билан курашмади
деб?
Наҳот титрар қўлларим,
таним,
Товушим ҳам наҳотки
заиф?
Гарчи унда бордир
гоҳида —
Шикоят ва тўлқинли
нафас.

Бу бир тошқин — баҳор
чоғида,
Зерикарли куз ёмғиримас.
Куз бўлса ҳам...
Йўқдир зарари.
Кимдир яшнар, ким эса
сўлар.
Ҳовуз бўйи толларнинг
бари,
Сўнгги дамда шафақранг
бўлар.
Ўрмонзорни этиб
шип-шийдам,
Кафан билан ёпганида
қиш.

Гуллар қабри узра ўзи
ҳам,
Рангдор барглар сочар
бояқиш.
Нима бўпти, яшайман,
гўё —
Сукунатта ғарқ бўлган
денгиз —
Сув юзаси гарчи тинч,
аммо,
Яқинлашар тўлқинлар бу
кез.

21 январь, 1911 йил.
Носир таржимаси.

ҚУРАМА ТОҒЛАРИНИНГ ТОШ БОЙЛИГИ

Тошкент «Химгеонеруд» экспедициясининг геологлари Қурама ва Чатқол тизма тоғларининг ён бағрида деворларнинг устини безайдиган плиталар тайёрлаш учун мўлжалланган кулранг-пушти гранитнинг учта янги йирик конини очдилар. Бу конларнинг запаси икки ярим миллион куб метр деб аниқланди.

Йирик блок ҳолида қазиб олиш мумкин бўлган чиройли кулранг гранит биринчи марта Чимён районида топилди. Бу ерда қазиб олувчи карьер ташкил қилинганидан сўнг, бу тошлар Ғазалкентда қурилаётган тошни қайта ишловчи комбинатга жўнатилади. Комбинатда йилига 30 минг квадрат метр гранит плита ишлаб чиқариш учун махсус цехни ишга туширишга тайёргарлик кўрилмоқда.

«Химгеолнеруд» экспедициясида ихтисослаштирилган қидириш партияси ташкил қилинди. Экспедиция беш йиллик мобайнида республиканинг барча территориясини текшириш ва энг кўп гранит, мармар, габбел ва бошқа пардозлаш материаллари чиқадиган конларни топиши керак.

[ЎзТАГ].

● Социализм мамлакатларида

Куба: қанднинг иккинчи миллион тоннаси ишлаб чиқарилди

ГАВАНА. Куба қанднинг иккинчи миллион тоннасини ишлаб чиқарди. Шакар қамишини ўрувчилар ва 147 та қанд заводларининг ишчилари 25 кун тер тўкиб меҳнат қилганликлари натижасида ғалаба қўлга киритилди.

Мавсум охиригача 7 миллион тонна қанд олиш учун ҳозир мамлакат бутун кучини сарфламоқда. Шу мақсадда баъзи қанд заводлари олдиндан модернизация ва реконструкция қилиб қўйилди. Шакар қамиши ўстирилаётган ерларга махсус ускуналанган юзлаб комбайнлар юборилди. Саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари, мамлакатнинг муассасалари ва ўқув юртлари минглаб кўнгиллиларни тажрибали мачетеросларга (шакар қамишини ўрувчиларга) ёрдамга юбормоқда. Шакар қамишини ўришнинг янги прогрессив методи, яъни қамиш баргларини олдиндан куйдириб тушириш методи биринчи марта кенг қўлланилди ва меҳнат унумдорлигини уч-беш баравар кўтаришга имкон берди.

Меҳнаткашларнинг фидокорлиги ва ишлар яхши ташкил этилганлиги туфайли шакар қамишини ўриб олиш суръатлари тез кучайиб бормоқда.

(ТАСС).

Венгрия Халқ Республикасининг кўпгина театрларида рус ва совет ёзувчилари асарлари бўйича қўйилган спектакллар муваффақият билан ўтмоқда.

СУРАТДА: венгер артистлари Илдико Добош (чапда) ва Титус Тот бир актли «Ирина» пьесасида (авторлари — М. Байжиев ва В. Аксенов). Бу спектаклнинг премьераси яқинда Веспрем шаҳридаги Петефи номли театрда бўлди.

МТИ — ТАСС фотоси.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЧИЛИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Чили президенти Сальвадор Альенде ҳукуматнинг мис-руда саноатини давлат ихтиёрига олишга аҳд қилганлигини яна такрорлади. С. Альенде Чукикамате шаҳрида сўзлаган нутқида миллий табиий бойликлар чилиликлар қўлига ўтиши лозим, деб таъкидлади. Президент энг катта мис ва селитра конлари жойлашган мамлакатнинг шимолий районларига сафар қилиб юрибди.

Селитрага келганда, С. Альенденинг айтишича, уни қазиб олиш аста-секин давлат қўлига ўтади. Ўша вақтгача давлат ҳозирча хусусий кишиларда бўлган акцияларни сотиб олади. Миллий экономикани ўзгартиш юзасидан Чилида ўтказилаётган тадбирларни барбод қилиш мақсадида мамлакат ичкарисида ва шунингдек унинг ташқарисида айрим доиралар авж олдириб юборган кампанияни президент кескин қоралади.

Сальвадор Альенде корхоналарда ғаламислик ташкил этаётган реакцион унсурларни огоҳлантириб, ҳукумат уларга нисбатан қонун кучини ишга солади, деди. Шу билан бирга президент меҳнаткашларни ҳушёрликни кучайтиришга чақирди.

У мис-руда саноатини ривожлантириш тўғрисида гапириб, экономикани мустаҳкамлаш ва халқ аҳволини яхшилашда бу саноатнинг муҳим аҳамиятини таъкидлади. Нотиқнинг айтишича. бу нарса ишсизликни анча камайтириш имконини ҳам беради. Альенде ишчиларга мурожаат қилиб, мис, селитра ва нефть қазиб чиқаришни кўпайтиришга даъват қилди.

ФАВҚУЛОДДА ЧОРАЛАР ПРОГРАММАСИ

ТОКИО. «Жапан таймс» газетасининг ёзишига қараганда, Токио муниципалитети катта зилзила бўлиб қолган тақдирда кўриладиган фавқулодда чоралар программасини ишлаб чиқишга киришди. Яқинда Японияning энг катта сейсмолог олимлари яқин йиллар ичида Токиода ва унинг атрофидаги районларда вайрон қиладиган катта зилзила бўлиши мумкин, деб огоҳлантиришган эди. Олимлар бундай зилзила бўлиш эҳтимоли 99,9 процент деб айтмоқдалар.

Фавқулодда чоралар программасида аввало пойтахтнинг аҳоли зич жойлашган эски районларида халойиқни хавф-хатардан сақлаб қолиш чораларини кўриб, кўнгилли ўт ўчириш дружиналари тузиш, бу дружиналарни ўт ўчирадиган энг янги техника билан таъминлаш кўзда тутилади.

Дружиналарнинг харажатига янги бюджет йилида 20 миллион иена пул ажратилади. Муниципалитетнинг ўт ўчириш бошқармаси зилзила вақтида Токионинг ёнғиндан куйиб кул бўлиш хавфи борлигини айтди ва кутилаётган «улуғ зилзила» вақтида пойтахтнинг 30 минг жойида ёнғин чиқиши мумкин, деди. Маҳаллий маъмурлар аҳолини кўчириб олиб бориб қўймоқ учун Сумидагава районида 35 минг квадрат метр майдондан иборат жуда катта зонани ҳам тайёрлаб қўймоқчилар.

КУЧЛИ БЎРОН

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америка Қўшма Штатларининг жанубида икки кундан бери қаттиқ бўрон давом этмоқда. Кейинги 30 йил мобайнида бунчалик қаттиқ бўрон бўлган эмас. Дастлабки маълумотларга қараганда, ана шу табиий офат натижасида Миссисипи ва Луизиана штатларида 60 киши ҳалок бўлиб, 500 киши жароҳатланган. кўп кишилар бедарак йўқолган. Довул катта моддий зарар етказди.

Жуда кучли шамол шарққа қараб кўчмоқда. Алабама, Жоржия, Теннесси ва Флорида штатларида кучли бўрон бошланди.

ПОРА ВОҚЕАСИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Америка пойтахтида чиққан жанжал кўп кишиларни Қўшма Штатлар иш бошиларининг гуноҳсизлигига шубҳалантириб қўйди.

1968 йилдаёқ Ғарбий Виргиния штатининг собиқ губернатори Уильям Бэррон порахўрликда айбланиб, федерал катта жюри олдида тергов қилинган эди. Бироқ, «Далиллар етишмайди» деган баҳона билан бу айб олиб ташланган эди. Орадан уч йил ўтганидан кейингина Вашингтондагиларнинг аниқлашича, олий мартабали муттаҳам ўзининг озодликда қолиши эвазига катта жюрининг собиқ раиси Ральф Бакэлюга 25.000 доллар пора берганлиги учунгина жюри аъзолари ана шундай қарорга келган эканлар. Ҳозир уч киши—Беррон. унинг хотини ва Бакэлю судга берилди. Ана шу хунук воқеа билан АҚШ юстиция министри Жон Митчеллнинг ўзи шуғулланди.

Ҳиндистон аҳолисининг сони

ДЕҲЛИ. Бу ерда эълон қилишларича, Ҳиндистон аҳолисининг сони ҳозирги вақтда 553 миллион 964 минг кишидан иборат. Мамлакат аҳолиси ҳар йили 2,5 процент миқдорида кўпаймоқда.

(ТАСС).

● Туркиядан хат

«БЕК АФАНДИ, СИЗДА ИШ ЙЎҚМИ?»

Босфор зангори туман пардаси ичида. Теплоход гўё соҳилни пайпаслаб кўраётгандек эҳтиёт билан кемалар турадиган ерга яқинлашяпти. Тўлқинлар уни зарда билан ҳарсанг тошлар қиррасига томон ирғитгани-ирғитган. Ниҳоят кема швартовлари боғланади. Ўн минутлардан кейин эса кема зинасидан турли қиёфадаги халойиқ туша бошлайди. Бу оломон орасида деҳқонларча кийинган кишилар ажралиб туради. Уларни елкасига оғир матрацлар кўтариб олган эркаклар бошлаб бормоқда. Унинг кетидан қишлоқи шол рўмолга бурканган аёллар, кўп сонли болалар майда қадам ташлаб боришяпти.

Улар ҳали кечагина ўзларининг қишлоқ четкасидаги оддий лойсувоқ уйларида ўтиришган ва ўзларини Истамбул қандай кутиб олиши ҳақида хуноб бўлиб ўйлашган эдилар. Улар Истамбулни эшитибгина биладилар-да. Мана энди бу шаҳар қияликлар бўйлаб бўғозга томон жойлашган улкан бинолари, ғизиллаб ўтаётган автомобиллари билан деҳқонларни қисиб қўйяпти, кўчалардаги сотувчиларнинг хириллаган овозлари билан қулоқларини кар қиляпти. Улар Истамбул осмонига тиргак бўлиб турган қадимги мачитларнинг миноpаларини диққат билан синчиклаб қарайдилар. Шу эрталабки соатда чўққи учли тош қаламларга ўхшаган минoраларидаги радиокарнайлар уларни намозга чақирмоқда. Муаззинлар тонгдаги хўрозлардек қичқиради. Олти миноралли гўзал «Султон Аҳмад» мачити улар орасида ўрнак кўрсатмоқда. Унга шаҳардаги 400 мачитнинг ҳаммаси жўр бўлади. Улар кишиларни чақиргани-чақирган. Лекин мусофирларнинг фикри-хаёли бир нарсага-иш топиб оилани нон билан таъминлашга қаратилган.

Ерсизлик ва ярим оч ҳолда кун кечириш бу одамларни Анатолийда узоқ яшаган ерларини ташлаб кетиб кенг оламда кезишга мажбур этмоқда. Шаҳарда уларнинг омади келармикин? Улар Туркияда салкам икки миллион ишсиз борлигини, дала ишлари тугаганда эса бу рақам тўрт миллиондан ҳам ошиб кетишини ҳозирча билмайдилар. Улар Истамбулда чиқаётган «Гюнайдин» газетасида чиққан ҳикояни ўқимаганлар (қишлоқлик кишилар ўқиш ва ёзишни билмайдилар). Унда аллақайси бир корхона эгаси фақат бир кишинигина ишга олишини эълон қилган ва унга бир кун ичида 253 киши келиб мурожаат этгани ҳикоя қилинганди.

— Бек афанди, сизда иш йўқми? Кишилар ана шундай савол билан шовқин-суронли шаҳар бўйлаб, бир, икки, уч кун тентираб юрадилар... Чарчаб ва муваффақиятсизликлардан дили оғриб фақат бир нарсани—Истамбулда меҳнат биржаси борлигини ва ўзларини тинчлантириб айтишларича, бу биржанинг кўп ҳолларда ишга жойлаштиришини билиб оладилар. Эркаклар «бахт»ларини синаш учун ўша ерга томон йўл оладилар.

... Меҳнат биржаси. Минглаб бошпанасизлар бу ерга нақадар умид боғлашган эди. Бу пастак бино олдида эрталабдан бошлаб кўп халқ тўпланади. Эркаклар доира бўлиб нималарнидир муҳокама қиладилар. Девор бўйлаб чўққайиб ўтиришган йигитлар тинмай тамаки чекишади ёки сукут қилишади. Контора хизматчиси чиқиб бу ҳафта ичида ишчи кучига эҳтиёж йўқлигини эълон қилганида нақадар оғир бўлади-я. Шундай пайтларда қийин аҳволдан чиқишнинг бошқача йўлларини қидиришга киришадилар. Баъзилар чет элларда ишлаш учун ёлланишга муяссар бўлади.

Меҳнат биржасининг бош дирекцияси эълон қилган маълумотларга қараганда чет эллардаги турк меҳнаткашларининг сони ярим миллионга бориб етган. Меҳнат биржаси олдидаги навбат эса салгина бўлса ҳам камаймайди. Ўтган йил бошида чет элларга кетишни истаган. 1.250 минг киши рўйхатга олинган эди. Туркиядан ҳатто Австралияга муҳожир бўлиб кетмоқдалар. Бу йил Ғарбий Германиянинг ўзидагина 363 минг турк ишчиси бор Бу рақамлар расмий равишда ёлланиб келган кишиларнигина ўз ичига олади. Кўп кишилар туристик паспортлари билан чет элларга кетадилар ва ўзларига вақтийча бўлса ҳам иш топиш учун ҳаракат қиладилар. Чет элларга кўп ҳолларда зиёлилар, жумладан, ўқитувчилар ишчи сифатида ёлланиб кетмоқда. Ахир улар ўз юртларида арзимас иш ҳақига оилаларини таъминлай олмайдилар-да. Кейинги вақтларда аҳвол янада оғирлашди. Ўтган йили Туркия лирасининг 66,6 процентга девальвация қилиниши натижасида мамлакатда қимматчилик кескин ошяпти. Чет элларда нон топиш осон эмас. Бу ҳақда гувоҳлар ҳикоя қилиб беришяпти. Истамбулда чиқаётган «Миллаёт» газетаси ГФРда турк ишчиларининг қийинчиликларга учраётганини қайд қилиб ёзади. Уларга тенг қилган меҳнатлари учун немис ишчиларига нисбатан кам иш ҳақи тўламоқдалар. Бу даставвал хотин-қизларга тааллуқли. «Ишчилар, — деб ёзади газета, — энг жирканч турар-жой шароитида-ертўлалардаги ёки захх хоналарда, бараклардa яшамоқдалар. Квартира ҳақи учун иш ҳақларининг деярли ярмини харажат қиладилар. Шунга қарамай турк меҳнаткашлари чет элларга кўплаб кетмоқдалар. Бошқа илож йўқ. Бу йил чет мамлакатларга 150 минг ишчи ёллаб юборилиши расмий равишда маълум қилинди. Деҳқон ёшларнинг улар қаторига илиниши амримаҳол. Чунки уларнинг касби ҳам, у ерга бориш учун пуллари ҳам йўқ. Улар ярлақаганда Истамбул бойларининг уйларида хизматчи бўлишлари, сариқ чақалик иш ҳақи учун югурдак, болалар бажарадиган хўрликли ишларни бажаришлари мумкин. Кўчиб келаётганларнинг кўпчилиги бундан ҳам маҳрум бўлиб қолмоқда.

Кўп кишилар ноумид бўлиб қолмоқдалар. Бир ота ўз фарзандини сотишга мажбур бўлган. Ундан бундай фожиали чора кўришга нима мажбур этганлигини сўраганларида у умидсизлик билан: «Мен Қора денгиз бўйидаги Кастамен вилоятидан кўмир конига келдим ва шахтёр бўлиб ишга жойлашдим. Лекин касал бўлиб қолишим билан мени ишдан ҳайдашди. Чунки, дарвоза олдида юзлаб соғлом кишилар иш кутиб туришарди. Беш ой иш тополмадим, болаларим оч қолди. Бошқа болаларимнинг очдан ўлиб қолмаслиги учун бир фарзандимдан ажралсам ҳам майлига» деб жавоб берди.

... Истамбулга пароходлар кетма-кет келяпти. Унинг зинапояларидан анатолиялик кўп сонли халойиқ тушмоқда. Улар шаҳар кўчаларига тарқаб кетишади, завод ва устахоналарнинг дарвозалари олдида туришади, гуруҳ-гуруҳ бўлишиб меҳнат биржаси олдида тўпланишади ва доим эшитилар-эшитилмас товуш билан: «Бек афанди, сизда иш йўқми?» деб сўрашади. Шу вақтнинг ўзида эса кемалар турадиган жойга елкаларига оғир матрацлар кўтариб олган эркаклар, болали қишлоқ аёллари яна ўз қишлоқларига қайтиб кетиш учун ҳорғин қадамлар билан қайтиб келишади. Сарсон-саргардонлик давом этмоқда.

И. УГОЛЬНИКОВ.
(АПН).
Истамбул шаҳри.

Бирма — будда маданияти мамлакати. Уни «олтин эҳромлар ватани» деб бекорга айтишмайди. Кўплаб архитектура ёдгорликлари Бирма шаҳарларини безаб туради.

СУРАТДА: Пегу шаҳридаги Шветаляун эҳромидаги машҳур «Ётган Будда», ҳайкали. Айтишларича, бу Будданинг энг улкан тасвири экан. Унинг узунлиги — 54 метр, баландлиги (елкаси ёнида) — 15 метр.

Н. Новиков фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Қимматчилик кучаймоқда

РИМ. Марказий статистика институтининг маҳаллий матбуотда эълон қилинган маълумотларига қараганда, 1970 йилда мамлакатда қимматчилик 5,1 процент кўтарилган. Бултур Италияда улгуржи нархлар 7.3 процент, чакана нархлар эса 4,9 процент ошган.

Рус классик ёзувчилари ижодидан

И. С. ТУРГЕНЕВ

Уч портрет

Ҳикоя

[ДАВОМИ. Боши газетанинг 46-сонида].

Василий улғайгач, ҳарбий хизматга киради. У ғўлабирдан келган, абжир йигит эди, французчани сувдек биларди, тенги йўқ киличбоз эди. Уни Екатерина ҳукумронлигининг дастлабки даврларидаги энг диловар йигитлардан бири деб ҳисоблашарди. Отам бот-бот менга Василий Иванович Лучиновни меҳри товланиб тилга оладиган кампирлар тўғрисида ҳикоя қиларди. Кўз олдингизга ўта мустаҳкам иродали, эҳтиросли, тадбирли, сабр-тоқатли, довюрак ва писмиқ одамни келтиринг-а. Хеш-ақраболарининг таъбирича, у хушрўй, дилкаш ва шинаванда эди. Гарчи уни ҳеч ким ёмон демаса ҳам, унда на номус, на раҳм-шафқат ва на инсоф бор эди. У иззатталаб эди, бироқ бу хусусиятини пинҳон тутарди. Мустақилликни жон-дилидан яхши кўрарди. Айтишларича, Василий Иванович бировни ром этишга жазм қилиб, жилмайганча қора кўзларини меҳр билан сузиб боқса, ҳатто қалби тошлигини билган одамлар ҳам тоб беролмай, чор-ночор унинг мафтункор таъсирига берилиб кетар эканлар. У зўр бериб ўзига бино қўяр, бошқаларни ҳам ўз манфаати йўлида хизмат қилишга мажбур этар, ҳеч қачон эсини йўқотмаслиги важидан ҳамма вақт ютиб чиқар эди. Ўрни келса хушомаддан ҳам ҳазар қилмасди, хушомадга эса, у жуда уста эди.

Иван Андреевич қишлоққа кўчиб келганига ўн йиллар чамаси ўтгач, ажойиб гвардия офицери бўлиб етишган Василий Иванович Лучиновкага тўрт ой муддатга меҳмон бўлиб келди. Бу вақт ичида у ҳатто дамдўз кекса отасининг ҳам бошини айлантириб қўйди. Воажаб! Иван Андреевич ўғлининг аёлларни қандай тумшуғидан илинтиргани тўғрисидаги айрим ҳикояларини жон қулоғи билан тингларди. Инилари унинг олдида гунг бўлиб қолишарди ва унга илоҳий бир зотга қарагандек ажабланиб қарашарди. Бу ёқда Анна Павловна ҳам уни сидқидилдан севувчи бошқа болаларидан кўра кўпроқ яхши кўриб қолди...

Василий Иванович қишлоққа биринчидан ота-она ва жигарларини кўргани, иккинчидан отасидан иложи борича кўпроқ пул ундиргани келган эди. У Петербургда пулни пўчоқча билмай кайфу сафо билан кун кечиргани боисидан анча-мунча қарз бўлиб қолган эди. Зиқна отасини ийдириш осон бўлмади, гарчи Иван Андреевич унинг бор-йўғи бир марта келишига, бошқа ўғиллари уйида турган йигирма йил мобайнида уларнинг қўлига берган пулга қараганда анчагина кўп пул берган бўлса ҳамки, Василий «Киройи олганингга яраша, дурустроқ ол», деган маълум ва машҳур рус мақолига қаттиқ амал қилган эди. Иван Андреевичнинг Юдич деган ўзига ўхшаш новча, қотма ва камгап хизматкори бор эди. Миш-мишларга қараганда Иван Андреевичнинг Анна Павловнага бўлган ғалати муносабатларининг қисман айбдори шу Юдич экан. Катта бувим бобокалонимнинг энг яқин дўсти билан хуфя алоқада бўлганини Юдич фош қилган. Нафсиламр, Юдич ноўрин шубҳага борганига қаттиқ пушаймон бўлган бўлса керак, чунки бундай кўнгилчан одам дунёда кам топилади. Қўрамдаги одамларим ҳанузгача унинг номини ҳурмат билан тилга олишади. Бобокалоним Юдичга худди ўзига ишонгандек астойдил ишонаркан. У вақтда заминдор, пулдор бўлсалар ҳам пулларини сақлаш учун омонат кассаларга бериб қўймас эканлар. Пулларини ўзлари сандиқларда, ертўлаларда ва бошқа жойларда сақлар эканлар. Иван Андреевич пулини катта темир сандиқда сақларкан. Сандиқ каравотининг бошида тураркан. Сандиқнинг калити Юдичда экан. Иван Андреевич ҳар куни кечқурун ётиш олдидан михти қопларни ҳассаси билан навбатма-навбат уриб чиқаркан, шанба кунлари эса, Юдични ёнига оларканда, қопларнинг оғзини ечиб, қунт билан пулларини санаб чиқаркан. Бу сиру синоатдан хабар топган Василий Иванович ўзига оҳанрабодек тортувчи бу сандиқни бўшатишнинг пайига тушади. Беш-олти кун давомида у Юдичнинг қўйнидан кириб, енгидан чиқиб, боёқиш чолни шундай ийдирадики, чол ёш тўрадан жонини ҳам аямайдиган ҳолга келади. Василий чолни батамом ром этиб олгач, ўзини ташвишли ва ғамгин қилиб кўрсатади. Юдичнинг, нима бўлди, деб сўраб-суриштиришларига узоқ вақт жавоб бермайди. Охири сирини очади чолга. Қимор ўйнаб ютқазиб қўйдим, бирор ердан пул топмасам ўзимни ўзим ўлдираман, дейди. Юдич бу гапни эшитиб ўкраб йиғлайди, ўзини унинг оёғига ташлаб, худони унутманг, ўзингизни хароб қилманг, деб ялиниб-ёлворади. Василий чурқ этиб оғиз очмайди, хонасига кириб қамалиб олади. Орадан анча-мунча вақт ўтгач, эшикни кимдир оҳиста қоқади, Василий эшикни очиб, ранги бўздек оқ, дағ-дағ қалтираганча қўлида калит ушлаб турган Юдични кўради. Василий шу заҳотиёқ ҳамма гапга тушунади. Аввалига, йўқ, олмайман, деб узоқ тихирлик қилади. Юдич зор йиғлаб: «Марҳамат қилинг, олинг, тўрам! Ола қолинг... »деб ўтингач, Василий ниҳоят калитни олишга рози бўлади. Бу воқеа душанба куни юз беради. Василийнинг кўнглига пулни оламану қопларни сопалакка тўлдириб қўяман, деган фикр келади. У, Иван Андреевич қопларни ҳассаси билан уриб кўрганида сал-пал фарқ қилувчи товушга эътибор бермайди, деб ўйлайди. Шанбагача эса пул топаману ўрнига қўйиб қўяман, деб хаёл қилади. Хуллас, ўйлаган ишини амалга оширади. Чиндан ҳам отаси ҳеч нарсани билмайди. Лекин Василий шанбагача пул тополмайди. У ўмарган пулига бойбадавлат бир қўшнисини қиморда ютишни мўлжаллаган эди, қарангки, қайтага ўзи ютқазиб шип-шийдон бўлди. Бу орада шанба келади; сопалакка тўлдирилган қопларни очишга ҳам навбат етади. Жаноблар, Иван Андреевичнинг ҳайратини ва қаҳру ғазабини бир кўз олдингизга келтиринг-а!

— Бу қанақаси? — деб дағдаға қилади у.

Юдич лом-мим демайди.

— Сен ўғирладингми пулларни?

— Йўқ, асло.

— Хўш, сендан битта-яримта калитни олдими?

—Мен ҳеч кимга калит берганим йўқ.

— Калитни ҳеч кимга бермадингми? Унда ўғри ўзингсан. Бўйнингга ол!

— Мен ўғри эмасман, Иван Андреевич!

— Бўлмаса, бу дардисар сопалаклар қаердан келиб қолди? Ҳали мени алдамоқчи бўлдингми? Охирги марта айтаман, бўйнингга ол!

Юдич бўйнини эгиб, қўлларини орқасига қилди.

— Ҳой, одамлар!—деб бақирди Иван Андреевич фиғони фалакка чиқиб. — Таёқ келтиринглар!

— Йўғ-э... мени... жазолайсизми? — деб шивирлади Юдич.

— Ол-а! Бошқалардан қайси жиҳатинг яхши? Сен ўғрисан! Эҳ, Юдич! Сендан бундай муттаҳамликни кутмаган эдим!

— Сизни хизматингизда сочим оқарди, Иван Андреевич, — деди Юдич зўр-базўр.

— Сочинг оқаргани билан нима ишим бор! Хизматинг билан қўшмозор бўл!

Одамлар ҳовлига кириб келишди.

— Мана буни боплаб адабини беринглар!

Иван Андреевичнинг лаби гезариб, титраб кетди. У хонада худди тор қафасдаги шердек жонсарак юрарди.

Унинг амрини бажо этишга одамларнинг қўли бормасди.

— Нега каққайиб турибсанлар, безбетлар? Ё уни ўзим калтаклаймми-а?

Юдич эшик томонга юрмоқчи бўлган эди:

— Тўхтанглар! — деб бақирди Иван Андреевич, — Юдич, сўнгги марта сўрайман сендан, ёлбораман, бўйнингга ол!

— Иложим йўқ! — деди Юдич нола чекиб.

—Олсанглар-чи, бу қари лўттибозни!.. Улгунча саваланглар! Бошимга битган бало бўлди! — деди чол ғазаб билан. Жазо бериш бошланди...

Шу пайт эшик тўсатдан очилди-ю, ичкарига Василий кирди. Унинг ранги ҳам отасиникидек қум ўчган, қўллари қалтирар, юқори лаби керилганидан текис, садафдек тишлари очилиб қолган эди.

— Айб менда, —деди у чўрт кесиб, бўғиқ овозда. — Пулларни мен олдим.

Одамлар тек туриб қолишди.

— Сен! Қандай қилиб? Сен-а, Васька? Юдичнинг розилигисиз-а?

— Йўқ! — деди Юдич, — менинг розилигим билан. Калитни Василий Ивановичга ўзим бердим. Василий Иванович! Ташвиш чекиб нима қилардингиз?

— Ана холос, ўғри бу ёқда экан-ку! —деб ўшқирди Иван Андреевич. — Баракалла, Василий, баракалла! Сени эса, Юдич, барибир кечирмайман. Нега дарров ҳаммасига иқрор бўлмадинг? Ҳей, нега серрайиб турибсанлар? Ёки сенлар ҳам ҳукмимга бўйсунмай қўйдингларми? Сени эса бўталоғим, ўзим таъзирингни бераман, —илова қилди чол Василийга қараб.

Одамлар яна Юдични саваламоқчи бўлишди.

— Тегманг унга! — деди Василий ижирғаниб.

Хизматкорлар қулоқ қоқмай унга бўйсунишди. — Даф бўлларинг! —деб бақирди-да, Василий улар устига отилди... Хизматкорлар чекинишди.

Иван Андреевич инграб:

— Ҳа! Ғулу кўтармоқчимисан! — деди-да, таёқ олиб ўғли устига бостириб кела бошлади.

Василий орқасига бир қадам сакради-да, шпагасининг дастагини чангаллаб, уни ярмигача қинидан суғурди. Ҳамма капалаги учиб, ҳанг-манг бўлиб қолди. Шовқинни эшитиб келган Анна Павловна эшикда кўринди. У жуда қўрқиб кетган, рангида ранг қолмаган эди.

Иван Андреевичнинг башараси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. У гандираклаб қўлидан таёқни тушириб юборди-ю, бўшашиб курсига ўтириб қолди ва икки қўли билан юзини яширди. Жумладан, Василийнинг ўзи ҳам, ҳамма қоққан қозиқдек қаққайиб қолган эди. Василий жон вачиғида шпаганинг пўлат дастасини чангаллар, кўзлари маъюс, ғазабнок чақнар эди...

Иван Андреевич юзидан қўлларини олмай, оҳиста гапирди:

— Боринглар... ҳаммангиз жўнанг.

Одамлар ҳовлидан чиқишди. Василий бўсағада тўхтади, сўнг бирдан бошини силкитди-да, Юдични қучди. онасининг қўлидан ўпди.. икки соатдан кейин қишлоқда унинг қораси ҳам кўринмади. Василий Петербургга жўнаб кетди.

(Давоми бор).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ПЕЛЕ: „ХИРГОЙИ ҚИЛИБ ЎЙНАЙМАН“

БРАЗИЛИЯЛИК МАШҲУР СПОРТЧИ ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ БЕРАДИ.

—Спорт ишқибозлари сизни футбол қироли деб аташади. Бу юксак ном сизга оғирлик қилмайдими?

—Менинг ҳаётим ўз жонажон клуби учун ўйнайдиган ва спортнинг севимли бир тури билан шуғулланиб, ғалабага интиладиган кишининг оддий ҳаётидан сира фарқ қилмайди. Очиғини айтсам, ғалаба менга ҳамиша катта қувонч бахш этади.

—Футболни кўплар севади: ғалабага ҳам эришишади... аммо фақат сизни қирол деб аташади. Сизни қачондан бошлаб шундай деб аташди?

—Биринчи марта қироллик лавозими (мен чиндан ҳам бу билан фахрланаман) Париж газеталаридан бирининг саҳифасида пайдо бўлди. Тўғри, жуда кўп қироллардан фарқим шундаки, менга бу ном умрбод берилгани йўқ, қироллик эса авлоддан авлодга ўтади.

—Сизни ишқибозлар тўдаси кўтаринки руҳ билан кутиб олишади, минг-минглаб севган кишилар сизни кузатиб боришади...

—Баъзан мен иккиланиб қоламан: «Наҳотки мен шундай шарафларга муносиб бўлсам?» Тўғри, мен тўп киритаман, Бразилия терма командаси «Сантос»нинг ғалабасида чиндан ҳам менинг ҳиссам, меҳнатим бор. Бироқ биз ҳамиша ўн бир кишимиз. Бир ўзимнинг қўлимдан нима ҳам келар эди? Уйда китоб ўқиб туриб (мен китобларни тонналаб ютаман) кўпинча ўз-ўзимга савол бераман: «Мен ва менинг шахсий сифатларим билан мени ҳозиргидай таъриф-тавсиф қилаётган қаҳрамон шахсиятим орасида қандай яқинлик бор?» Келинг, бир дақиқа мен чиндан ҳам жаҳондаги энг яхши ўйинчи деб фараз ҳам қилайлик. Ҳақиқий футбол ишқибозларининг меҳр-муҳаббати ҳам менга аён. Бироқ менга нисбатан бўлган меҳр бир ёқламадир. Футбол-футболлигича қолсин-у, бироқ мен учун ҳақиқий қирол—минглаб кишилар ҳаётини сақлаб қолган доктор Швейцар ва қашшоқликни тугатишга интилган Гандидир...

—Спортда ғолиб чиқишни орзу қилган ўйинчига нима деб маслаҳат берардингиз?

—Кўп ишла, деб маслаҳат берардим. Ҳеч нарса ўз-ўзидан келмайди. Муваффақият —бу аста-секин йиғиладиган мукаммаллик ва у осонлик билан қўлга киритилмайди. Одам уч яшарлигидан бошлаб футбол ўйнай олади. Тасаввуримда мен қўлимда футбол тўпи билан бирга туғилгандайман. Бутун ҳаётим тўп тепиш билан ўтмоқда.

Бир вақтлар ичига қипиқ тўлатилган халтача биз учун тўп вазифасини бажарарди. Аммо бу жуда қаттиқ жанглар олиб боришимизга сира халақит бермас эди. Баъзан биз тўпни ким ҳавода кўпроқ ушлаб туришга мусобақалашардик. Бунда мен ҳамиша ғолиб чиқардим. Эсимда, ўн тўрт ёшимда бир гал мен бутун кеча давомида тўп билан жанглерлик қилдим. Ҳозир ҳам мен кўчани энг яхши футбол академияси деб ҳисоблайман. Шу кунларда ҳам яланглиқда тўп тепаётган болалар тўдасини кўрсам, ўйинга қўшилиб кетмасдан туролмайман.

Бир гал Мексикада меҳмонхонага кираверишда мен болалар билан учрашиб, улар билан ўйнагим келиб қолди. Шу пайт аллақандай аёл чиқиб, ўйнашни қатъий маън этди: «Сизлар менинг бутун деразаларимни тўп билан уриб синдирасизлар, қани жўнаб қолинглар... «Кармонимни чиқариб гаровга пул қўйишга тўғри келди. Биз ёмон ўйнамадик ва бирорта ойнани ҳам синдирмадик.

— Хотирангизда ўрнашиб қолган энг яхши таассуротларингиз ҳақида гапириб берсангиз.

— Бундай хотиралар бир нечта. Биринчиси бу бизнинг Мексикадаги ғалабаларимиздир. Бусиз финал ўйин ҳам ва асосий ғалаба ҳам бўлмас эди. Аммо энг ажойиб хотира ҳақида сўз юритсам, бу менинг болалигимга тааллуқлидир. Ўшанда ўн бир ёшда эдим. Бутун ҳафта давомида рассом амакимга қарашдим ва ишлаб олган пулимга ҳаётимда биринчи марта ҳақиқий футбол тўпи сотиб олдим.

— Ҳаётингиздаги энг қайғули хотирачи?

— Оҳ, бу ҳақда гапириш жуда оғир. Бу— бизнинг жаҳон чемпионатида Англиядаги мағлубиятимиздир. Ўшанда мен ҳатто йиғлаб юбордим...

— Туйғуларингиз шу қадар нозикми?

— Ҳамма одамлар сингари. Киритилган ҳар бир тўп мен учун кутилмаган хурсандчиликдир. Эҳтимол бу кулгилидир, бироқ мен ҳар гал дарвозага қараб тўп урганимда, илоҳи тўрга тушсин деб афсун айтаман. Қизиғи шундаки, менинг ўзим афсунларнинг муваффақият келтиришига ишонмайман. Аммо нима бўлганда ҳам тўп дарвозага кирганда қувончимнинг чеки бўлмайди ва ҳар гал ҳаётимда биринчи марта тўп киритгандай юрагим гупиллаб кетади. Албатта, мингдан ортиқ тўп киритиш учун яхши омад ҳам керак.

— Жанговар ҳисобингизга яна нечта тўп ёзмоқчисиз? Қачондир спорт соҳасидаги биографиянгиз тугашини ҳеч ўйлаб кўрганмисиз?

— Эҳтимол менинг очиқ гапиришим сизни ҳайратга солар, аммо болалигимдаёқ дарвозабон бўлиб ўйнашни орзу қилардим. Ҳали-ҳали мен шу ҳақда орзу қиламан десам, ҳайратингиз яна ҳам ошар. Сўнгги ўйинда «Сантос» клубининг дарвозабони шикастланиб қолди. Тренер дарвозага мени қўйди. Унинг бу иши чакки бўлмади. Мен бутун тўпларни ушлаб қолдим. Дарвозага битта ҳам тўп киритмай, майдондан чиқдим.

— Яна дарвозабон бўлишга умидингиз борми?

— Аввало ҳар бир ўйинчи ўз ўрнида ўйнаш ҳуқуқига эга бўлиши керак. Шунга лойиқ бўла олиши керак. Бунинг устига футбол бўйича мутахассисликни ўзгартириш ҳуқуқи тренерга берилган. Аммо шуни айтишим керакки, борди-ю дарвозабонликни таклиф этишса, мен буни жон-дилим билан қабул қилар эдим.

— Нега сиз Бразилия терма командасининг дарвозасида турмайсиз?

— Шошилиш ярамайди. Аввал одам ўзини яхшилаб кўрсатиши, бугун энг яхши дарвозабон ҳисобланган Феликсдан яхшироқ ўйнаши керак..

— Кейинги пайтларда сиз ашула айтадиган бўлдингиз шекилли..

— Умуман мен ҳамиша ашула айтаман. Ўйин пайтида мен доим хиргойи қиламан. Агар ёнимда микрофон бўлганида эди, ишқибозлар чинакам концерт эшитган бўлар эдилар. Мен паст овозда, ўзим учун айтаман. Ахир мен жуда қувноқ кишиман. Яқинда мени пластинкага ёзишди. Аммо бу менга Френк Синатрман дейиш ҳуқуқини бермайди, албатта. Аммо нима бўлганда ҳам..

— Сиз футболчи бўлмаганингизда, нима иш қилардингиз?

— Мен ҳамиша ягона мақсад сари—футбол тепишга интилдим. Ҳеч қачон бошқа нарсани ўйлаганим йўқ. Киши ўз истагини рўёбга чиқариш учун бутун чораларни кўрса, у албатта мақсадига эришади.

«Актуалидад эспаньола» журналидан

В. ЮРИСТ таржимаси.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—25|II да **Чио-Чио-Сан**, 26|II да **Оққуш кўли**, 27|II да **Лайли ва Мажнун**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25, 26, 27|II да **Машаққатли йўл**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25|II да **Фарғона тонг отгунча**, 26|II да **Менинг жаннатим**, 27|II да **Хотинимнинг эри**.

Кино

25 ФЕВРАЛДА

Соқов ва севги — «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), НАВОИЙ НОМЛИ, «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч 6 ва 8 да), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9,15 минутда).

Турк оғасининг васияти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Гитарали қаллоб — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Любовь Яровая — «ЧАЙКА» (кеч соат 9.45 минутда).

Тўлов — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

26 ФЕВРАЛДА

Соқов ва севги—«ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11,40, кундуз 3.30, кеч 7, 10, 8.40 да), «МОСКВА» (кундуз соат 12, 4, кеч 7 яримда).

Тўлов —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «КЎКЧА» (кундуз соат 3 ,5 ва кеч 7 да).

Квартира—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Сумбул сочли гўзал Варвара—«ВОСТОК» (тоқ соатларда);

Любовь Яровая — «МОСКВА» (кундуз соат 2, 5.40 минут ва кеч 9 да).

Тилла зирак —НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз 1 ярим ва 5,10 минутда).

Арсен—«КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва кеч 8 яримда).

ҚАДРЛИ ЎРТОҚЛАР!

Хотин қизларни, қариндош ва танишларингизни кўнглини олмоқчи бўлсангиз

Халқаро хотин-қизлар куни

8-МАРТ БИЛАН ТАБРИКЛАШНИ УНУТМАНГ!

Эслатиб ўтамизки, Сизнинг танишларингизга юборган ҳурмат белгингизнинг ўз вақтида етказилиши

ЎЗИНГИЗГА БОҒЛИҚ

Табрик хатлари, открикталар, бандероллар, посилка ва почта переводлари юборишни сўнгги кунларга қолдирмасдан 3 мартгача юборишингизни маслаҳат берамиз.

25 ДАН 28 ФЕВРАЛГАЧА

табрик телеграммалари ва фототелеграммалар имтиёзли таъриф юзасидан (50% миқдорида арзон ҳақ билан)

ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Етказиб бериш куни кўрсатилган табрик телеграммалари фақат 28 февралгача қабул қилинади.

28 февралдан сўнг берилган табрик телеграммаларини ўз вақтида етказиб бериш гарантияланмайди.

Адресларни тўғри ва аниқ ёзинг.

Шаҳарлардаги адресатларга етказиб берадиган алоқа бўлимининг номерини албатта кўрсатиш керак.

ТОШКЕНТ ПОЧТАМТИ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

5 МАРТДАН БОШЛАБ

РСФСР ВА ДОҒИСТОН АССР ХАЛҚ АРТИСТИ Яраги Гажиқурбонов РАҲБАРЛИГИДАГИ

„ЦОВКРА“ ДОҒИСТОН ДОРБОЗЛАРИ

ва

ВЛАДИМИР ТИН РАҲБАРЛИГИДАГИ

УРГАТИЛГАН АИИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ

иштирокида

ҚИРҒИЗИСТОН ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

Томошалар кеч соат 7 яримда бошланади.

6 мартда кундуз соат 3 ва кеч 6 да;

7, 8 мартда кундуз соат 12, 3 ва кеч 6 да кўрсатилади.

Шанба кунлари кундуз соат 3 ва кеч 6 да;

Якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва кеч 6 да бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Олдиндан билет сотиш кассаси эрталаб соат 11 дан ишлайди.

ТЕЛЕВИЗОР

25 ФЕВРАЛЬ

ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.30 Ўсмирлар учун. «ОНА-ВАТАН». **19.30** «АХБОРОТ» информацион программаси (рус тилида). **19.40** Қардош халқлар адабиёти, Шоира Леся Украинка туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. **20.10** «АХБОРОТ» информацион программаси. **20.25** «Тогдан йиқилган куч». Бадиий фильм. **22.00** ЎЗБЕКИСТОН ОБЛАСТЛАРИНИНГ КПСС XXIV СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. САМАРҚАНД ОБЛАСТИ.

МОСКВА КУРСАТАДИ

23.25 «Вақт» информацион программаси. **23.55** Рангли телевидение. Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. Эркин программа. Франциядан олиб кўрсатилади. **01.45** Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ДУСТЛИК ЭКРАНИ

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.00 Янгиликлар панорамаси. **18.25** «Жанговар қўшиқлар изидан». **18.55** «Ўзбекистон рассомлари—партия съездига». Виставкадан репортаж. **19.25** Ўзбекистон ССР халқ артисткаси Коммуна ИСМОИЛОВА куйлайди.

МОСКВА КУРСАТАДИ

20.15 Эфирда — «Молодость». **21.00** Янгиликлар. **21.05** Рангли телевидение. Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Буратино» кўргазмаси». **21.30** Миллионлар ленинча университети. **22.00** «Шаддод аёл». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 Балет кечаси. **20.40** «Здоровье». Илмий-оммабоп программа. **21.10** «ЧЎРИ». Бадиий фильм.

26 ФЕВРАЛЬ

ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КУРСАТАДИ

13.00 Кўрсатувлар программаси. **13.05** Янгиликлар. **13.15** Болалар учун. «Горошек ва унинг театри». **13.45** «Фан —ишлаб чиқаришга». Тележурнал. **14.15** Рангли телевидение. «Ҳайвонотлар оламида». **15.15** Янгиликлар. **15.20** Москва кундузги кўрсатувларининг охири.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.30 Болалар учун концерт. **18.55** «АХБОРОТ» информацион программаси (рус тилида). **19.05** «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. **20.00** «АХБОРОТ» информацион программаси. **20.15** «ШАРҚ ЮЛДУЗИ» журнали саҳифаларида. **21.05** Миллионлар иқтисодий университети. **21.20** «Ўзбекистон чорвадори» программаси. **21.50** «САМОЛЕТЛАР ҚЎНОЛМАДИ». Бадиий фильм. **23.20** Кўрсатувлар программаси. **23.30** МОСКВА КЎРСАТАДИ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.00 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ёшлари клуби» (рус тилида).

МОСКВА КУРСАТАДИ

20.00 Актуал камера. **20.30** «ЧАШМА». **21.00** Янгиликлар. **21.05** Совет республикалари фестивали. ҚОЗОҒИСТОН ССР. Олмаотадан олиб кўрсатилади. **22.30** Рангли телевидение. Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. Эркаклар. Эркин программа. Франциядан олиб, кўрсатилади. **24.00** «ВАҚТ» информацион программаси. **00.30** «Ташвишли ёшлик». Бадиий фильм. **02.05** Интервидение. Классик куйлардан концерт. **02.35** Москва кўрсатувларининг охири.

Радио

25 ФЕВРАЛЬ

ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Ўзбекистон индустриясининг одимлари» (ўзбекча). **18.10** Шу куннинг қўшиқлари. **19.20** Татар композиторлари операларидан парчалар. **20.00** «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат. **21.10** Дала меҳнаткашлари учун кечки концерт. **21.45** Сиёсий билимлар радиоуниверситети. «КПСС—коммунизм жамияти қурилишида раҳбар куч» Суҳбат (ўзбекча). **22.20** Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт. **23.15** Мақом кечаси. **24.00** Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ҳажвий ҳикоялар (ўзбекча). **19.30** Сергей Островой қўшиқлари ва шеърлари. **20.00** Тожик халқ қўшиқлари. **20.30** Ленин ҳақида куйлаймиз. **21.00** Л. Украинка туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган эшиттириш (ўзбекча). **21.40** Москва.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИГА

(2-Виборгская кўчаси, 5-уй)

дурадгорлар, слесарлар, электромонтёрлар, юк ташувчилар, фаррошлар, шофер

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Ўзбекистон китоб савдоси бирлашмаси коллективи бирлашма бошлиғининг ўринбосари М. Иброҳимовга ўғли

Турсунхўжа ИБРОҲИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ

25 ФЕВРАЛЬ. 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари— 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР А—2484. Р—00161.